8554 AA 60100200
OSREDNJA KNJIŽNICA
P.P.126
66001 KOPER

PRIMORSKI DNEVNIK

Poštnina plačana v gotovini
Abb. postale I gruppo

Cena 400 lir — Leto XXXVIII. Št. 7 (11.135) — TRST, sobota, 9. januarja 1982

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni «Doberdob» v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni «Slovenija» pod Vojskim pri Idriji, do 8. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasužnjeni Evropi.

VČERAJ SPREJEL NOVE UKREPE V STROGI TAJNOSTI

Medministrski odbor za varnost za ostrejši boj proti terorizmu

Vlada za prisilno hranjenje jetnikov, ki izvajajo gladovno stavko

RIM — Medministrski odbor za informacije in varnost je na svojem včerajšnjem zasedanju na sedežu vlade v palači Chigi sprejel vrsto ukrepov in navodil za boj proti terorizmu in za varnost v zaporih. Vsebina teh odločitev pa je ostala zavita v najstrožjo tajnost, ker po seji niso izdali (kot sicer nikoli) nobenega uradnega sporočila, ministri so pa ob odhodu odklanjali vsakršen odgovor na vztrajna in vsiljiva vprašanja novinarjev, ki so jim zaman sledili do službenih avtomobilov. Uradno je torej znano le, da so bili na seji prisotni vsi člani odbora za varnost, to je notranji minister Rognoni, obrambni minister Lagorio, pravosodni minister Darida in minister za industrijo Marcora, katerim so se pridružili še ministri La Malfa, Di Giesi in Altissimo, ki so zastopali ostale politične sile vladne koalicije. Nadalje je znano, da so vse sklepe sprejeli soglasno in da stopijo vsi ukrepi ter vsa navodila podrejenim upravam in oblastem v veljavo takoj.

Vprašanju zaostritve boja proti terorizmu, ki po mnenju predsednika vlade Spadolinija prehaja k skrajno nesramnim in brezvestnim oblikam izzivanja v okviru očitnega destabilizacijskega napada na demokratične ustanove, so včeraj posvetili tudi daljši uvodni del seje ministrskega sveta. Najprej je o novih terorističnih izpadih iz zadnjih tednov spregovoril sam predsednik vlade, nakar so podali vsak svoje poročilo pristojni ministri Rognoni, Lagorio in Darida, ki bodo v ponedeljek odgovarjali na številna vprašanja in interpelacije s tem v zvezi v poslanski zbornici. Verjetno bo treba torej čakati do tedaj, tudi da bi izvedeli nekaj določnejšega o sklopu ukrepov, ki jih je odobril medministrski odbor za varnost.

Za sedaj je znan le ukrep vlade, ki je vsaj posredno v zvezi z bojem proti terorizmu in zadeva jetnike, ki izvajajo gladovne stavke. V primeru smrtne nevarnosti jih bodo namreč prisilno hranili, seveda pod zdravniškim nadzorstvom. Glede ostalega, predvsem sklepov odbora za varnost, krožijo seveda (ob pomanjkanju uradnih sporočil in izjav) mnoga ugibanja. Opazovalci, ki so v preteklih tednih sledili pripravljalnemu delu v pristojnih ministrstvih, napovedujejo, da bo zelo poostreno nadzorstvo v specialnih oddelkih kaznilnic, kjer so zaprti domnevni teroristi. Tem naj bi skušali pretrgati odnose z zunanjim svetom, s tem, da bi ukinili izredne razgovore, zopet uvedli pri pogovorih s svojci steklene pregrade in strožje pregledovali zavoje in korespondenco, ki jo prejemajo. Prav tako bodo bržkone ojačili zunanjo varnostno službo okrog zaporov. Zanikujejo pa možnost, da bi spet odprli specialno kaznilnico na Asinari, ki so jo bili zaprli na zahtevo rdečih brigad ob ugrabitvi sodnika D'Ursa konec leta 1980.

Jugoslovansko-avstrijski gospodarski pogovori

DUNAJ — Jugoslovanski zvezni sekretar za zunanjo trgovino Metod Rotar se je med uradnim obiskom na Dunaju pogovarjal z avstrijskim ministrom za zunanjo trgovino dr. Josefom Staribacherjem in z direktorjem bančnega konzorcija Steinerjem.

Glavna tema razgovora je bil jugoslovanski deficit v trgovinski izmenjavi, zato so iskali možnosti, da bi se ta nevzdržen položaj popravil. Če ne bo sprememb, je poudaril Metod Rotar, bo Jugoslavija prisiljena zmanjšati uvoz iz Avstrije. Razpravljali so tudi o carinskih olajšavah za nekatere jugoslovanske izdelke, o posebnem programu za medsebojno trgovinsko dejavnost, o povečanju sodelovanja z nekaterimi jugoslovanskimi industrijskimi podjetji in podobno. Avstrija bo kot članica EFTA zastavila svoj vpliv za sprejem nekaterih carinskih olajšav v prid Jugoslaviji.

Obravnavali so tudi gradnjo cestnega predora skozi Karavanke, pri čemer so Avstrijci izrazili pripravljenost, da obnovijo jamstvo v višini 1,1 milijarde šilingov za investicijske kredite Jugoslaviji. Predlagali so tudi, da bi predor gradili v dveh fazah.

Med razgovori je Metod Rotar omenil tudi vprašanje delavcev, ki so začasno zaposleni v Avstriji. Gre za ljudi, ki so veliko storili za gospodarski razcvet Avstrije. V trenutku, ko je prišlo do delnega gospodarskega zastoja, ne bi kazalo nasproti njim izvajati diskriminacijskih ukrepov, temveč bi jih bilo treba zaščititi. (dd)

V VERONI IN ROVIGU RASTE OPTIMIZEM

Preiskovalci ugotovili sestavo komandosov RB

Med napadalci tudi vodja «prime linee» Segio

VERONA — Sta preiskavi o Dozierovi ugrabitvi in begu štirih teroristk iz kaznilnice v Rovigu naposled stekli v pravo smer? Iz uradov Digosa veje od včeraj nepričakovano optimistično razpoloženje, ki daje slutiti, da so morda dolgotrajne in doslej neuspešne preiskave obrodile kakšen pomemben uspeh.

O točni lokaciji terorističnih skrivališč oziroma o «zaporu», v katerem je zaprt ameriški general, sicer ni še nobene sledi, preiskovalci pa so baje ugotovili sestavo obeh «komandosov», ki sta posegla v Veroni in Rovigu. Dozierovo ugrabitev naj bi tako izvedla ista skupina, ki je lani ugrabila (in umorila) inženirja Montedisona Giuseppa Talierciа. Agenti so tudi prepričani, da so ji pri tem pomagali nekateri člani milanskega voda rdečih brigad. Kako so preiskovalci prišli do teh ugotovitev, ni znano, zanimivo pa je, da je eden izmed njih celo izjavil, da «dve milijardi nagrade, ki so jo Dozierovi prijatelji dali na razpolago morebitnim informatorjem, morda nista več potrebni». Preiskovalci preverjajo tudi verodostojnost anonimnega pisma, v katerem neki «amaterski fotograf» trdi, da je na skrivaj slikal dva člana «komandosa» Dozierovih ugrabiteljev. V zameno za fotografije in druge podrobnosti pa želi izpustitev na svobodo nekega «nedolžnega zapornika».

V zvezi z napadom na kaznilnico v Rovigu pa so včeraj preiskovalci potrdili, da je bil med napadalci tudi domnevni vojaški vodja skupine «prima linea» Sergio Segio. Agenti so tudi odkrili vse avtomobile, ki so jih teroristi uporabili pri «podvigu». Gre za dva avtomobila BMW in za fiatov kombi, ki jih je «komandos osvoboditeljev» zapustil v predmestju Roviga na cestnem odseku med Verono in Milanom. Teroristi naj bi beg nadaljevali prav v smeri lombardijskega glavnega mesta.

Nekoliko bolj zapletena pa je preiskava o atentatu na rimskega kvestorja Simoneja, čigar zdravstveno stanje se, kljub resnosti poškodb, čedalje izboljšuje. Preiskovalci si baje največ obetajo od dejstva, da je bil tudi atentator ranjen. Včeraj so pregledali vse bolnišnice, klinike in zasebne ambulante, v katerih bi se lahko zatekel ranjeni brigadist, vendar zaman.

V Franciji razhajanje glede Poljske

PARIZ — Voditelji socialistične stranke in komunistične partije, ki sodelujeta v sedanji francoski vladi, so se na zahtevo KPF sestali, da bi se pogovorili o položaju na Poljskem. Iz sklepnega komunikeja, ki je dokaj skromen izhaja, da sta obe stranki vse prej kot enotni glede poljskega vprašanja. Komunisti so zavrnili tri predloge, ki jih je dal socialistični tajnik Jospin za skupno pobudo, katere namen bi bil ponovna zagotovitev svoboščin, ki so si jih bili poljski delavci komaj zagotovili, osvoboditev voditeljev Solidarnosti in odprava gospodarskih težav z odpravo sedanjega vojnega stanja.

Sestanek je trajal tri ure in pol in obe stranki nista dosegli zbližanja glede ocene dogodkov na Poljskem. Jospin je opozoril generalnega tajnika KPF Marchaisa, da sta tako KPI kot KP Španije odločno obsodili uvedbo vojnega stanja na Poljskem, edini odgovor, ki ga je dobil pa je bil, da komunistična internacionala ne obstaja več. Kar zadeva notranja politična vprašanja pa sta obe stranki z lahkoto dosegli skupna stališča in zagotovili nadaljnjo podporo sedanji francoski vladi, v kateri obe sodelujeta.

Na sliki (telefoto AP): posnetek s srečanja voditeljev francoskih socialistov in komunistov.

Zunanji minister Colombo na pogovorih v Jordaniji

AMAN — Italijanski zunanji minister Emilio Colombo je predsinočnjim po uspešnem uradnem obisku v Saudski Arabiji dopotoval v Aman. Ker je v petek med Arabci praznični dan, je večji del dneva izkoristil za ogled nekaj jordanskih arheoloških znamenitosti. Zvečer pa se je sestal z jordanskim zunanjim ministrom Marwanom Al Kasimom, s katerim je imel prvi krog pogovorov o odnosih med državama in o razmerah na Bližnjem vzhodu. Politika naj bi se že med včerajšnjo izmenjavo mnenj dotaknila nekaterih najbolj perečih vprašanj povezanih z zaostrovanjem ozračja na jugo vzhodnem predelu Sredozemskega morja. Posebno pozornost sta posvetila izraelski aneksiji Golanskega višavja, kar obe državi zavračata kot nedopustno kršitev ustaljenih norm mednarodnega prava. Colombo in Al Kasim sta se pogovarjala tudi o palestinski avtonomiji in vlogi evropske skupnosti pri iskanju miroljubne rešitve za bližnjevzhodni zaplet. Voditelja italijanske in jordanske diplomacije se bosta ponovno sestala danes zjutraj.

Dopoldne bosta Colomba sprejela še jordanski ministrski predsednik Mudar Badran in jordanski kralj Husein, ki se je včeraj vrnil s krajšega obiska v Saudski Arabiji. Popoldne se bo Colombo, pred vrnitvijo v Italijo, sestal tudi s prestolonaslednikom Asanom.

Na sliki (telefoto AP): italijanski minister Colombo z jordanskim kolegom Al Kasimom.

POLJSKA DOGAJANJA ŠE VEDNO V OSPREDJU POZORNOSTI MEDNARODNE JAVNOSTI

Prvi obračun poljskega režima o normalizaciji Primas Glemp obsodil proglasitev vojnega stanja

Do sedaj osvobodili že 839 oseb od 5.906, ki so jih internirali - Življenje pa je izgubilo le 9 civilistov - Cerkev obsoja zahteve po lojalnosti režimu

VARŠAVA — Poljske oblasti so prvič dale izčrpna poročila o obračunu normalizacije po proglasitvi vojnega stanja 13. decembra lani. Namestnik notranjega ministra Boguslaw Stachura je svoje poročilo podal komisiji za pravosodje in notranje zadeve poljskega parlamenta.

Po njegovih podatkih so vojaške oblasti internirale le 5.906 oseb, od katerih so do sedaj iz izključno človekoljubnih nagibov osvobodili 839 oseb povečini žensk in starejših oseb. Stachura je tudi priznal, da so v prvih dneh vojnega stanja protesti in stavke zajeli 199 obratov in tovarn, v njih pa je sodelovalo 10 odstotkov aktivnega poljskega prebivalstva. Do 5. januarja so zaradi kršitev odloka o vojnem stanju obsodili 170 oseb, aretacije pa se bodo nadaljevale tudi v bodoče, če bo to potrebno. Da bi prekinili stavke, je Stachura navedel, da so morale varnostne sile poseči v gdanskih ladjedelnicah, v tovarni traktorjev «Ursus» v Varšavi in v treh jeklarnah, med katerimi je bila ena na katoviškem območju.

Stavkovno gibanje in protesti so se najbolj razširili na območju Katowic, Gdanska, Szczecina, Varšave, Wroclawa, Lublina in Gorzowa. V spopadih z varnostnimi silami je izgubilo življenje 6 oseb, v bolnišnicah pa so zaradi ran podlegle še tri osebe. Med delavci in civilnim prebivalstvom je bilo ranjenih 245 oseb, 222 pa med varnostnimi silami. Glede incidentov v premogovniku Wujek, kjer so bile uradno edine žrtve, je Stachura navedel, da je prišlo do streljanja v silobranu, ko so delavci z najrazličnejšim orožjem napadli varnostne sile. Namestnik notranjega ministra je tudi navedel podatek, da pristojna sodišča že proučujejo položaj 33.000 oseb, ki so obtožene «manjših» prekrškov do določil o vojnem stanju. Stachura je tudi ponovil znano stališče, da so s proglasitvijo vojnega stanja preprečili državljansko vojno. Kljub vsemu pa so se v pristojni komisiji poljskega sejma trije poslanci vzdržali.

Stachurovih podatkov seveda ni mogoče preveriti. Zahodni viri trdijo, da je število interniranih višje, prav tako so večje številke o mrtvih. V krogih Solidarnosti trdijo, da je v spopadih z varnostnimi silami izgubilo življenje najmanj 200 Poljakov, število ranjenih pa je neprimerno višje od uradnih podatkov.

Poljske vojaške oblasti se namreč na vse kriplje trudijo, da bi pred svetom dokazale, da ni bila proglasitev vojnega stanja državni udar temveč le nuja v danih razmerah. Pri tej nalogi pa večkrat napravijo več škode kot koristi. Tako so šele včeraj omogočili cenzurirano objavo Glempove homilije, ki jo je imel poljski primas za sv. tri kralje. Bržkone pa je vojaška cenzura spregledala marsikatero ali morda celo vse Glempove besede. Poljski primas je namreč kljub opreznosti poljske Cerkve jasno povedal kaj misli o vojnem stanju in o policijski represiji. Seveda se je zavzel za spravo in proti maščevanju, ki je v «nasprotstvu s krščansko miselnostjo». Glede zahteve poljskih vojaških oblasti, da morajo delavci izjaviti svojo lojalnost režimu, če hočejo ohraniti svoje delovno mesto, je poudaril, da je taka zahteva nemoralna, dodal pa je, da celo poljski zakon predvideva ničnost v prisili danih izjav. Kljub vsemu pa lahko iz Glempove homilije izluščimo, da je vojaška oblast izredno korektna do najmočnejše moralne in družbene sile na Poljskem — Cerkve. Primas Glemp je lahko nenajavljen obiskal varšavske zapore in pred sabo ni našel zaprtih vrat. Ob koncu svoje homilije je Glemp tudi poudaril, da bo obnova težka in boleča, a želja po večji svobodi je neustavljiva.

Medtem pa so šefi vlad in držav zahodne Evrope prejeli poslanice generala Jaruzelskega, v katerih je prvi sekretar CK PZDP, predsednik vlade, obrambni minister in šef vojnega sveta za nacionalno rešitev navedel znane razloge, zakaj so proglasili vojno stanje. Poslanico je prejel tudi predsednik italijanske vlade Spadolini. Bržkone pa bodo vsi nanjo odgovorili po ponedeljkovem ministrskem sestanku atlantskega zavezništva.

Giovanni Spadolini sprejel Šamira

RIM — Italijanski ministrski predsednik Spadolini je včeraj sprejel izraelskega zunanjega ministra Šamira, s katerim se je pogovarjal o razmerah na Bližnjem vzhodu in sodelovanju evropske skupnosti pri sestavi sinajskih mirovnih sil. Posebno pozornost so posvetili nadaljnjemu gospodarskemu sodelovanju med Izraelom in EGS po vstopu Španije in Portugalske v evropsko skupnost.

«Amnesty International» se zavzema za vojne ujetnike v Afganistanu

LONDON — «Amnesty International» je pozvala kabulski režim in afganistanske islamske upornike, naj ne izrekajo smrtnih kazni po skrajno vprašljivih sodnih postopkih in razsodbah.

Medtem pa islamski uporniki trdijo, da jim je uspelo zajeti tretje afganistansko mesto Herat. To se je baje zgodilo že 27. decembra, vest pa je prišla na Zahod šele včeraj.

Novi predpisi glede carine

RIM — Finančni minister Formica je izdal odlok, ki vzporeja določila glede brezcarinskega uvoza blaga pravilom, ki veljajo v drugih državah EGS. Tako smejo od začetka leta italijanski potniki ob povratku čez mejo imeti v prtljagi tujega blaga do vrednosti največ 59 tisoč lir, če so mlajši od 15 let pa do največ 29.500 lir. Za kar presega to vrednost, bodo morali seveda plačati carino.

Nobene spremembe ni glede količine nekaterih posebnih vrst blaga, ki jih smejo italijanski državljani (starejši od 17 let) prinesti domov ob povratku iz tujine, ne da bi mu bilo treba plačevati carino: 15 zavojčkov cigaret, poldrugi liter žganih pijač (v bistvu 2 steklenici po 0.70 l), 70 gramov parfuma in 750 gramov kave. Na 91.000 lir pa so dvignili vrednost blaga, ki ga sme italijanski državljan poslati v poštnem zavojčku kot darilo v tujino, ne da bi plačal carino.

OB OBISKU ŠKOFOV SEVEROVZHODNIH DEŽEL

Papež Janez Pavel II. se je pozanimal za položaj slovenske narodnostne manjšine

O tem ga je obvestil goriški nadškof msgr. Pietro Cocolin, ki je poročal tudi o konferenci jugoslovanskih škofov

GORICA — Ko so v ponedeljek škofje dežele Furlanije - Julijske krajine, iz Veneta ter iz Bocna in Tridenta bili na sprejemu pri papežu Janezu Pavlu II. v Vatikanu, se je papež v pogovoru z goriškim nadškofom Pietrom Cocolinom pozanimal tudi za posebni položaj ob italijansko-jugoslovanski meji, za vprašanja slovenske narodnostne manjšine, za položaj v narodnostno mešanih župnijah. V pogovoru sta se dotaknila tudi vprašanj, ki so lastna katoliški cerkvi v sosednih državah, še posebej v SFR Jugoslaviji, to tudi zaradi tega, ker je goriški nadškof msgr. Cocolin bil prisoten na zadnji konferenci jugoslovanskih škofov, kjer je zastopal italijansko škofijsko konferenco.

Goriški nadškof msgr. Cocolin je bil na srečanju v Vatikanu z drugimi škofi treh vzhodnih dežel Italije na običajnem srečanju «ad limina» s papežem, ki se ponavlja vsakih pet let. Za goriškega nadškofa Cocolina, ki je na tem mestu že skoro petnajst let, je bil to drugi obisk «ad limina». Papežu je goriški nadškof, tako kot drugi, orisal položaj v goriški nadškofiji ter izročil papežu in njegovim sodelavcem tudi obsežno dokumentacijo, ki jo bodo preučili v Vatikanu.

V krogih goriške nadškofije poudarjejo, da je papež Janez Pavel II. pokazal v polurnem zasebnem razgovoru z msgr. Cocolinom izredno zanimanje za položaj pri nas, tako za tista vprašanja, ki so vezana na notranje cerkveno življenje kot za širša, ki zanimajo vse prebivalstvo in, kot smo uvodoma povedali ona slovenske narodnostne manjšine in katoliške cerkve v Jugoslaviji.

MARKO WALTRITSCH

BEJRUT — Kljub sporazumu o prekinitvi ognja so se včeraj v Bejrutu nadaljevali spopadi med privrženci kabulskega in teheranskega režima. Obe strani sta včeraj uporabili tudi topove in po prvih ugotovitvah poveljstva sirskih vojaških sil v Libanonu naj bi najmanj šest oseb izgubilo življenje, 40 pa naj bi bilo ranjenih.

LONDON — Pripadniki severnoirskega separatističnega gibanja IRA so včeraj v atentatu ubili agenta protestantske polvojaške policije, ki sodelujejo z britansko vojsko v Ulstru.

V TRSTU ODPRLI NOVO SODNO LETO

Ob prisotnosti predstavnikov oblasti so včeraj v Trstu odprli novo sodno leto. Poročilo na drugi strani

PRIPRAVE NA KONGRES ZVEZE KOMUNISTOV

Razorožitev in popuščanje napetosti glavna skrb ZKJ v zunanji politiki

Politika neuvrščenosti je ogrodje opredelitev Zveze komunistov

BEOGRAD — Na sestanku komisije za osnutek resolucije XII. kongresa ZKJ so razpravljali o načrtu dokumenta «ZKJ v boju za mir, enakopravno mednarodno sodelovanje in socializem v svetu».

Slišati je bilo več pripomb in predlogov, da bi izdelali dokončno besedilo resolucije ki jo bodo poslali predsedstvu CK ZKJ, zatem pa bo besedilo v javni razpravi. Dokument mora vsebovati celovit pregled stališč in opredelitev ZKJ o mednarodnih vprašanjih. Včerajšnjo sejo komisije je vodil njen predsednik Dušan Dragosavac, uvodno poročilo pa je podal izvršni sekretar predsedstva CK ZKJ Vlado Janžič.

Temeljno vodilo osnutka resolucije je skrb in prizadevanje ZKJ za razorožitev, ohranitev miru, preprečevanje blokovskega tekmovanja in prizadevanja z oživitev popuščanja in mednarodnega zaupanja med narodi in državami na političnem in gospodarskem področju. V tej luči je posebna pozornost namenjena tudi novi mednarodni gospodarski ureditvi.

Politika neuvrščenosti je ogrodje opredelitev ZKJ so poudarili na seji. Vloga neuvrščenih držav se v zapletenih mednarodnih razmerah krepi. Zato je toliko bolj pomembno, da politika gibanja neuvrščenosti v svetu deluje kot nosilec zamisli in pobudnik akcije za temeljito preobrazbo sistema mednarodnih političnih in gospodarskih odnosov na demokratičnih, bolj pravičnih in naprednih osnovah.

V razpravi so veliko pozornosti namenili tudi razvoju socializma kot družbenega napredka, ki se v svetu širi kot praksa in kot socialno politično gibanje. (dd)

Za boljšo preskrbo jugoslovanskega tržišča

BEOGRAD — Zvezni izvršni svet se je na včerajšnji seji, ki jo je vodil podpredsednik Zvone Dragan, seznanil s pripravami in dejavnostmi za spremembe in dopolnitve družbenega načrta Jugoslavije v obdobju od leta 1981 do 1985, ki se predvsem nanašajo na zmanjšanje prednosti razvoja in usklajevanje z materialnimi možnostmi družbe. ZIS je zadolžil zvezni zavod za družbeno načrtovanje, da za prihodnjo sejo pripravi odgovarjajoče sklepe.

ZIS je sklenil, da ukine prost izvoz zdravil, pralnih praškov in surovin za izdelavo pralnih praškov, toaletnega papirja in papirne konfekcije. Izvoz teh izdelkov bodo v prihodnje odobravali pristojni organi. Ta sklep naj bi prispeval k boljši preskrbi domačega tržišča. Ukrep je začasnega značaja in bo veljal, dokler v okviru Gospodarske zbornice Jugoslavije ne bodo pripravili samoupravnega sporazuma in dogovora, in tako zagotovili pogoje za normalnejšo preskrbo tržišča z omenjenimi izdelki.

Poleg pomoči, ki jo jugoslovanske humanitarne organizacije dajejo LR Poljski, je ZIS sprejel sklep, da zaradi izboljšanja preskrbljenosti z živili pošlje pomoč SFRJ v blagu v vrednosti 427 milijonov dinarjev. ZIS je hkrati zadolžil pristojne zvezne organe, da ta sklep čimprej uresničijo. (dd)

TEL AVIV — Voditelj opozicijske laburistične stranke Šimin Peres je sinoči protislovno obtožil predsednika izraelske vlade Menahema Begina, da je razprodal Sinajski polotok in sklenil premirje s palestinskimi «teroristi» v Libanonu. Ob tem pa Peres zahteva sklepanje mirovnih pogodb z Jordanijo in Saudsko Arabijo.

Odprli Benečanske kulturne dneve

ŠPETER — «Položaj narodnih manjšin na alpsko - jadranskem področju» je okvirna tema letošnjih 9. Benečanskih kulturnih dnevov, ki so se začeli včeraj v dvorani občinskega sveta v Špetru, v organizaciji Beneškega študijskega centra Nediža, v sodelovanju s Slovenskim raziskovalnim inštitutom iz Čedada.

Letošnji ciklus se je začel s predavanjem ravnatelja italijanske gimnazije v Kopru in podpredsednika Unije Italijanov za Istro in Reko prof. Lea Fusillija, ki je govoril o stanju italijanske narodnosti v Jugoslaviji. Predavanju, o katerem bomo še poročali, so sledili številni občinski upravitelji in predstavniki krajevnih oblasti, med gosti pa smo opazili tudi deželnega svetovalca Nerea Battella, konzula SFRJ Nevenko Kovačič in predsednika SKGZ Borisa Raceta. Predavatelja je uvodoma pozdravil v imenu organizatorjev Maurizio Namor, nato pa je v imenu občinske uprave pozdravil župan špetrske občine Firmino Marinig.

OB PRISOTNOSTI ŠTEVILNIH PREDSTAVNIKOV OBLASTI

S svečanostjo v dvorani porotnega sodišča včeraj uradno odprli novo sodno leto 1982

Uvodni govor glavnega tožilca dr. Gustapaneja o delovanju sodnih organov v naši deželi v zadnjem letu - Posega odv. Lubertija in dr. Giancottija - Razprava o vlogi sodstva

S tradicionalno svečanostjo v dvorani tržaškega porotnega sodišča so včeraj dopoldne uradno odprli novo sodno leto. Shodu najvišjih sodnikov Furlanije - Julijske krajine, ki so se predstavili v sodni dvorani v škrlatnih togah, so prisostvovali številni visoki predstavniki krajevnih političnih in upravnih oblasti, med katerimi so bili senatorka Gerbčeva, senator Toros, poslanca Cuffaro in Tombesi, predsednik deželnega sveta Colli, predsednik deželnega odbora Comelli, nadškof Bellomi, zastopniki vojaških oblasti, sodniki, odvetniki in sindikalni predstavniki, jugoslovanski generalni konzul v Trstu Cigoj s konzulom Kovačičevo, ter še drugi. Takoj po prihodu sodnikov je predsednik prizivnega sodišča dr. Francesco Cappellini predal besedo glavnemu tožilcu dr. Giuseppeju Gustapaneju, ki je podal izčrpno poročilo o delovanju sodstva v naši deželi v minulem letu (o čemer poročamo posebej), zatem pa je sam Cappellini tudi uradno — v imenu italijanskega ljudstva — odprl novo sodno leto.

Sledil je govor odv. Franca Lubertija, ki je skupaj s prof. Assantijevo zastopal na svečanosti višji sodni svet. Govornik se je zaustavil predvsem pri potrebi po avtonomnem, svobodnem delu italijanskih sodnikov (brez strumentalizacij in negativnih zunanjih posegov) in pri še bolj zavzetem boju proti terorizmu («Terorizem je predstavljal ob svojem pojavu kvalitetni skok zločinskih dejanj, ki je vse nas spravil s tira, ker nismo bili pripravljeni na kaj takega. Šele sedaj, v zadnjih letih, ga pomalem omejujemo.»)

Za njim je prevzel besedo dr. Biagio Giancotti, predstavnik ministra za pravosodje, ki je prisotne seznanil z dokumentom ministrstva za izboljšanje italijanskega sodnega sistema. Svečanost se je zaključila z razpravo o vlogi sodstva, v katero so posegli Colli, Gerbčeva, Cuffaro, Assantijeva in časnikar Messaggera Veneta Quadranti.

Pogled na dvorano porotnega sodišča med včerajšnjim slovesnim odprtjem sodnega leta

Pregled enoletnega dela sodnih organov v poročilu glavnega tožilca Gustapaneja

Podroben in izčrpen pregled enoletnega dela sodnih organov naše dežele — tako bi lahko skopo imenovali včerajšnji enourni govor glavnega tožilca pri tržaškem prizivnem sodišču dr. Giuseppa Gustapaneja na svečanosti ob odprtju novega sodnega leta. Govornik je podčrtal težave, s katerimi se srečujejo sodniki pri nas, pomanjkljivosti, ki izvirajo prvenstveno iz zastarelih zakonov, poudaril je potrebo po novih modernejših oblikah upravljanja pravice, da se le — to prilagodi današnji družbeni realnosti in se ji omogoči, da zakoraka z njo; vse svoje izvajanje je obogatil s številnimi statističnimi podatki o opravljenem delu v obdobju med 1. julijem 1980 in 30. junijem lani.

MORALNO VPRAŠANJE

«Globoka moralna, družbena in ekonomska kriza, ki tare državo, se širi na vse sfere družbenega življenja, torej tudi na pravosodje» — je dejal glavni tožilec. Poglavitni vzrok moralne in družbene krize je Gustapane uvidel v razširjanju materializma, egoizma, v iskanju zasebne koristi na račun skupnih dobrin, kar je «spodkopalo moralne, religiozne, družinske in družbene vrednote, ki so bile zdravo vodilo nekdanje družbe». Le s ponovno pridobitvijo teh vrednot bo možen izhod iz krize, je podčrtal Gustapane, njegova diagnoza pa le ni popolnoma prepričala niti člana Višjega sodnega sveta Lubertija («Vzroki za moralno krizo ne tičijo le v materializmu in egoizmu; na nove pojave, ki se rojevajo v družbi, moramo odgovarjati z novimi prijemi, za kar potrebujemo nova sredstva, nove instrumente, novo, pripravljeno osebje.») niti poslanca Cuffara («Ni dovolj, da objokujemo stare vrednote; poiskati moramo nove, zdrave, primerne za čas, v katerem živimo.»).

UPRAVLJANJE PRAVICE V DEŽELI

Gustapane ga je ocenil kot «brez dvoma pozitivno», pri čemer seveda ne gre pozabiti na težave zaradi pomanjkanja osebja na sodiščih. V Trstu manjkajo trije sodniki in en predsednik sodišča. Kar se tiče samega upravljanja je glavni tožilec priznal, da se vlečejo sodni postopki predolgo, predvsem v preiskovalni fazi. Prav zaradi tega prihaja na procesih do tolikih oprostilnih razsodb; z boljšim delom med preiskavo bi lahko že v preiskovalni fazi izpustili mnogo osumljencev, za katere se nato šele na procesu, po dolgem času, izkaže, da niso krivi obtoženih dejanj.

JETNIŠKE STRUKTURE

So deficitarne, zato je deficitarna tudi učinkovitost preventivnih zavodov in kaznilnic. Le v Trstu in Vidmu imata zapora ženski oddelek; le v Trstu sprejemajo mladoletne prestopnike, čeprav samo za čas procesa. To negativno vpliva na mlade, ker pridejo v stik z zaporniki, ki prestajajo kazni. Na tem področju je zabeležiti napredek: decembra se je v Gorici sestala komisija, ki bi morala izbrati prostor za nov preventivni zavod za mladoletnike. V zelo kritičnem položaju pa so še vedno jetniški paviljoni.

KRIMINAL V NAŠI DEŽELI

Tržaško prebivalstvo je po besedah glavnega tožilca «po naravi miroljubno». Največ zločinskih dejanj naj bi pri nas opravljali tujci, predvsem ropov in tatvin. V obravnavanem obdobju so uvedli v Trstu 9.187 kazenskih postopkov, 1.238 manj kot leto prej. Nesreč na delu s smrtnim epilogom je bilo manj kot drugje v državi. V deželi niso zabeležili terorističnih atentatov. (Predsednik deželnega sveta Colli je v razpravi opozoril na možnost, da bi lahko dežela postala nekakšno «rezervno področje» za teroriste, ki delujejo v bližnjem Venetu.) Hujših zločinov zoper življenje ni bilo (omejeni so bili na družinski okvir ali pa so jih zakrivili duševno neprištevni), opaziti pa je bilo porast stečajev, kar je gotovo posledica gospodarske krize.

MLADOLETNIŠKO PRESTOPNIŠTVO

Število mladoletnikov prijavljenih sodstvu je zadnje leto upadlo. Od njihovih kaznivih dejanj so bile najbolj pogoste kraje (v prvi vrsti motorna kolesa in avtomobili) in cestni prekrški. Zaskrbljujoč je podatek o ponavljanju prekrškov, potem ko so bili mladoletniki že enkrat prijavljeni. Za Videm je značilen vedno večji razrast mamil med mladimi, kot tudi zapuščanje lastnih domov.

SODNA IN CESTNA POLICIJA

Boj proti kriminalu je vedno ostrejši, zato je postalo delo policijskih organov vse težje. Kljub temu so zabeležili tudi lani dobre rezultate. Po podatkih cestne policije so v obravnavanem obdobju v naši deželi «razdelili» med avtomobiliste 76.126 glob, prometnih nesreč je bilo 3.364 s 175 žrtvami in 3.086 ranjenimi.

BOJ PROTI MAMILOM

Mednarodni promet mamil skozi Trst stalno narašča. Organi pregona so v enem letu zasegli 3.000 kg hašiša, 25 kg morfija in 32 kg kokaina. Upadlo je število kraj mamil v lekarnah, po drugi strani pa se je povečalo število ponarejenih zdravniških receptov za zdravila, ki vsebujejo mamila. Število umrlih zaradi droge je bistveno nižje v primerjavi z drugimi deželami. Zaskrbljujoče je število narkomanov med vojaki, kar je «prineslo» mamila v podeželske in gorske kraje, kjer jih enkrat niso poznali.

Glavni tožilec Gustapane je svoj poseg končal s podatki o razporokah in ločitvah. V zadnjem obdobju je število postopkov za razporoko naraslo; največ so jih zabeležili v Trstu (290), in Vidmu (291), nad 1.300 pa je bilo skupnih prošenj za ločitev med zakoncema.

Pogajanja za luko se nadaljujejo

Pogajanja za reorganizacijo dela v pristanišču so se tudi včeraj nadaljevala v dveh «izmenah», najprej dopoldne in nato še zvečer z začetkom ob 20. uri. Na pogajanjih nastopajo vse štiri zainteresirane komponente — sindikati, luška ustanova, koristniki pristaniških storitev in enotna kompanija pristaniščnikov — ki so doslej našle skupen jezik glede večine poglavij, ki se nanašajo na reorganizacijo dela, tako tudi kar zadeva uvedbo deljenega delovnega urnika. Zdaj se vodijo pogajanja okrog pristojnosti pristaniščnikov oziroma zasebnikov in nameščencev luške ustanove glede opravljanja z mehanizacijo. Pogajanja naj bi se po mnenju nekaterih sindikalistov zaključila že danes ali jutri.

Stiki med rajonskimi sveti in dr. Siclarijem

Predstavniki političnih strank, prisotnih v rajonski konzulti za Novo mesto - Novo mitnico, so se s predsednikom S. Traunerjem na čelu sestali z izrednim komisarjem na tržaški občini dr. Siclarijem. Komisarju so predočili vrsto nerešenih problemov na tem mestnem območju, predvsem kar zadeva ureditev glasbenega konservatorija «Tartini», obnovitve Rittmeyerjeve palače, ureditev zdravstvenih storitev in podobno. Člani konzulte so med drugim poudarili, da bi bilo treba v tem mestnem predelu odpreti novo družinsko posvetovalnico in poskrbeti za dokončno ureditev vprašanja silosa pri železniški postaji. Načeli so tudi problem bivše «hiše železničarjev» na Miramarskem drevoredu. Površina, na kateri je stala omenjena zgradba, naj bi ostala na razpolago prebivalstvu kot javna struktura.

Z VČERAJŠNJE SINDIKALNE SKUPŠČINE

ČIMPREJ PONOVNO ODPRETI GRADBIŠČA DRUŽBE PORFIRIO

Denarna pomoč INPS 241 odpuščenim delavcem bo trajala le tri mesece - Na nedograjena stanovanja čakajo tudi žrtve sodnih izgonov - 28. januarja nova skupščina

V dvorani «Di Vittorio» na sedežu sindikata CGIL so se včeraj popoldne sestali na sindikalni skupščini delavci gradbenega podjetja «Porfirio SpA», da bi vzeli v pretres nastali položaj po prejetju odpovednih pisem (pismo je prejelo vseh 241 zaposlenih pri podjetju) in se dogovorili o skupnem nastopanju za izhod iz krize. Delavci prejemajo zdaj preživnino iz posebnega sklada za brezposelne delavce v gradbeništvu, ki ga upravlja INPS. V bistvu gre za vsoto, ki ustreza 80 odst. mesečnih prejemkov: pomoč zavoda INPS pa traja samo tri mesece.

V tem času — so ugotovili na skupščini — je treba poskrbeti za to, da bodo stanovanjske hiše, ki jih je podjetje «Porfirio» ob stečaju pustilo nedograjene, prevzeli drugi podjetniki iz naše pokrajine. S skupščine so razposlali vrsto brzojavk krajevnemu in deželnemu uradu za delo, industrijski zvezi in zvezi tržaških gradbenikov. Delavci in sindikalni predstavniki v brzojavkah ugotavljajo, da je treba v tem trenutku splošne krize v tržaškem gospodarstvu in še zlasti v gradbeništvu za vsako ceno preprečiti, da bi se se število brezposelnih ljudi še povečalo in da je treba toliko bolj rešiti vprašanje nedograjenih stanovanjskih hiš glede na naraščajočo potrebo po novih stanovanjih na Tržaškem. Na Porfiriova stanovanja čakajo namreč tudi številne družine, ki jim grozi sodni izgon iz sedanjih bivališč. Delavci nadalje v brzojavkah naglašajo, da je v tržaškem gradbeništvu precej «črnega» dela in da je treba tudi to vprašanje rešiti v smislu, da bodo imeli prednost domači delavci. Končno je v brzojavkah poudarjena zahteva po sklicu širšega posveta med vsemi prizadetimi dejavniki, na katere naj bi skupno poglobili nastali položaj. Dne 28. januarja se bodo delavci družbe «Porfirio SpA» ponovno zbrali na sindikalni skupščini.

Stečaj družbe, ki je last bivšega predsednika zveze industrijcev iz tržaške pokrajine P. Tassija, je proglasilo tržaško sodišče 21. decembra lani, potem ko je bila od 13. novembra pod nadzorovano upravo. Proti ustrezni razsodbi je Tassi vložil priziv.

Devinsko-nabrežinska občina za avtonomijo slovenske šole

Devinsko - nabrežinski občinski odbor je odobril naslednjo resolucijo:

«V zvezi z vprašanjem avtonomije slovenske šole, ki doslej še ni bilo rešeno, kljub obvezam deželnih in državnih oblasti, prevzetih že ob priliki šolskih volitev pred štirimi leti in kljub soglasnim zahtevam sil, ki predstavljajo slovensko narodnostno skupnost, občinski odbor Devin - Nabrežina, po nalogu občinskega sveta, protestira zoper take nedopustne neizpolnitve, ki izpričujejo pomanjkanje občutljivosti za tako pomembno načelo demokracije.

Občinski odbor končno zahteva, da pristojne oblasti ne odlašajo več z izpolnitvijo sprejetih obvez in da ugodijo zahtevam po ustanovitvi šolskih organov, ki bi zagotovili dejansko avtonomijo slovenske šole v naši deželi.»

PRISPEVAJTE ZA DIJAŠKO MATICO

Irena Grafenauer in Aci Bertoncelj v Kulturnem domu

FLAVTA IN KLAVIR: VRHUNSKO MUZICIRANJE

Mlada slovenska virtuoza sta izvajala skladbe Bacha, Schuberta in Francka in navdušila številno občinstvo

Vodstvo koncertnega abonmaja Glasbene matice je pri sestavljanju abonmaja za tekočo sezono imelo res srečno roko, kar je povsem potrdil tudi sinočnji koncert, na katerem sta se številnemu slovenskemu in tudi italijanskemu glasbenemu občinstvu predstavila v Kulturnem domu mlada slovenska inštrumentalna virtuoza: flavtistka Irena Grafenauer in pianist Aci Bertoncelj. Oba sta pri nas sicer že koncertirala ločeno, toda v duu smo ju tokrat poslušali prvič in bil je užitek. Najbrž je danes ne samo v Italiji, pač pa tudi v Evropi, malo tovrstnih komornih sestav take izrazne umetniške moči, kot sta jo izpričala sinočnja gosta.

Ireni Grafenauerjevi poje flavta v čudovito čistih in mehkih tonih v vseh legah, z izredno tehniko mojstrsko modulira njihovo prelivajočo se barvitost, s poudarjeno muzikaličnostjo iztanjšano interpretira slog in sporočilnost partitur.

Aci Bertoncelj ji je pri klavirju enakovreden partner prej kot spremljevalec, sam zase pianist izredne občutljivosti s poudarjenim občutjem za igro v dvoje, ko morata obe glasbili doseči kar največjo sozvočnost.

Mojstra sta imela na sporedu v prvem delu Bachovo Sonato v h-molu za flavto in klavir in Schubertovo Introdukcijo in 7 variacij op. 160 na temo iz cikla «Die schöne Müllerein» za flavto in klavir, v drugem delu pa Franckovo Sonato v A-duru. Težko bi se odločil za najboljšo izvedbo. V vseh treh je blestela posamična in skupna igra, v Schubertu zlasti plemenitost tona flavte v romantični melodiki, v Francku izjemna pianistova tenkočutnost v posredovanju glasbene niti in briljantna tehnika flavtistke v spevni liričnosti.

Res koncert na visoki umetniški ravni, kakršnih ni dano slišati pogosto. (jk)

Natečaj za najboljšo doktorsko disertacijo o kooperaciji

Deželni odbor Furlanije - Julijske krajine je na predlog odbornika za delo razpisal natečaj za najboljšo doktorsko disertacijo na področju kooperacije, ki je bila predložena na tržaški univerzi v akademskem letu 1980-71; nagrajeni univerzitetni študent bo prejel nagrade v višini enega milijona lir. Prošnjo na kolkovanem papirju je treba vložiti do 15. januarja v urade služb za razvoj kooperacije in za nadzorstvo nad zadrugami v Ul. sv. Frančiška 37, skupno s kopijo disertacije in potrdilom o datumu dosežene diplome.

Mraz je le pritisnil

Predvčerajšnji prodor hladnega zraka je zajel tudi naše kraje, da je živosrebrni stolpec zdrknil pod ničlo v mestu, na Krasu pa so zabeležili celo nižje temperature. Ob istočasnem prodoru toplejšega in vlažnega zraka v višjih plasteh ozračja meteorologi napovedujejo manjše snežne padavine vse do nižin. O tem so zgovorno pričale sinočnje redke snežinke, ki so se poigravale v premcih avtomobilskih luči celo v samem mestu.

Nesreča mizarja na delu

Včeraj ob 13.45 so z rešilcem Rdečega križa pripeljali v ortopedski oddelek glavne bolnišnice 60-letnega mizarja Alfreda Marana iz Cormonsa. Med upravljanjem skobeljnega stroja v mizarskem obratu v Ul. Caboto 4 se je ponesrečil in izgubil členek kazalca na levi roki ter si hkrati hudo ranil sredinec na isti roki. Ozdravel bo predvidoma v 30 dneh.

Upokojenka z motornim kolesom trčila v avto

Na oddelku za ušesne bolezni oziroma poškodbe so včeraj ob 13.20 sprejeli 63-letno upokojenko Mario Bembi por. Jacobich iz Ul. Veruda 36. Za domnevnim zlomom nosne kosti in raznih poškodb na čelu in levem kolenu se bo morala zdraviti v bolnišnici najmanj 15 dni. Ponesrečila se je na vogalu med ulicama Oriani in Caccia, kjer je z motornim kolesom bravo trčila v avtomobil, ki naj bi ji bil presekal pot.

Tatovi nakradli za 50 milijonov lir krzna in dragocenosti

V včerajšnjih popoldanskih urah so si tatinske roke v drugem nadstropju poslopja s hišno številko 7 na cesti, ki se vzpenja iz Rojana na Greto, prilastile za kakih 50 milijonov lir krznenih plaščev, dragocenih obeskov in ur. Neznanci so izropali dve stanovanji, in sicer Gianne Castelli ter njene sosede, gospe Izzi. Tatovi so se prikradli v stanovanje Izzijeve skozi steklena vrata dnevne sobe, potem ko so se bili povzpeli na balkon. Od tod jim pot do Castellijinega stanovanja seveda ni bila dolga.

PREKINJENA POGAJANJA O VIŠJIH TARIFAH

AVTOPREVOZNIKI S TOVORNJAKI ZAPRLI VHODE V PRISTANIŠČE

Dopoldne zaprt kamionski promet med mestom in luko Še vedno okrnjen promet s kontejnerji na pomolu VII

Protestno gibanje obrtnikov - avtoprevoznikov, ki opravljajo promet s kontejnerji na pomolu VII — kakor smo že zabeležili v preteklih dneh, gre za okrog 60 avtoprevoznikov, članov obeh italijanskih obrtniških organizacij in Slovenskega deželnega gospodarskega združenja — se je včeraj nadaljevalo. Avtoprevozniki prejemajo kakor znano za storitve, ki jih opravljajo v zvezi z manipulacijo s kontejnerji, tarife, ki so bile določene že leta 1969 in ki danes nikakor ne krijejo več živih stroškov teh podjetnikov. Zato so postavili agencijam, za katere opravljajo omenjena dela, zahtevo po primernem povišku tarif. Agencije na predlagane poviške niso pristale in so prekinile pogajanja z avtoprevozniki. Ti so včeraj zjutraj s svojimi tovornjaki zaprli prometu vse glavne vhode in izhode v novem in starem pristanišču, tako da je bil promet s tovornjaki na tem področju ustavljen, popoldne pa so vozila umaknili ter z njimi zaprli dovozno cesto na pomol VII.

Ta svojevrstna stavka traja že od ponedeljka in ni izključeno, da se ne bo v prihodnjih dneh še zaostrila, v smislu da bodo avtoprevozniki pritegnili k svoji protestni akciji celotno področje zasebnih prevoznikov v blagovnem prometu. Sklep o nadaljevanju oziroma o zaostritvi protesta bo po vsej verjetnosti sprejet na seji vseh prizadetih obrtnikov - avtoprevoznikov, ki se je najavljena za danes dopoldne z začetkom ob 9.30.

Iz sindikalnega življenja

Deželno tajništvo sindikata kovinarjev FLM se je včeraj sestalo s podpredsednikom poslanske zbornice L. Fortuno. Sindikalisti so predočili predstavniku zbornice kritičnost položaja v deželnem ladjedelstvu in poudarili nujnost čimprejšnjega izglasovanja finančnih zakonov za uresničitev področnega načrta za ladjedelstvo, ki ga je aprila lani sprejel CIPI.

V hotelu Europa pod Nabrežino bo od 11. do 16. januarja izpopolnjevalni tečaj za sindikalne kadre, ki ga organizira deželna CGIL. Med predavatelji bo tudi prof. D. Bratina s tržaške univerze.

V Miljah srečanje o družinski posvetovalnici

Delegacija upravnega odbora družinske posvetovalnice v Miljah se je sestala z miljskim županom Bordonom in občinskim odbornikom za zdravstvo Vodopivcem, katerima je orisala hude težave, s katerimi se srečuje družinska posvetovalnica. Predstavnika miljske občine sta se obvezala, da bosta te probleme prenesla na skupščino Krajevne zdravstvene enote, ki naj se ukvarja tudi s splošnim problemom delovanja posvetovalnic.

Leteči oddelek kvesture je aretiral in pospremil v zapor 33-letnega Danieleja Tuffanellija iz Ul. G. Gozzi 5, ki mora po zapornem nalogu tukajšnjega državnega tožilstva odsedeti tri mesec ječe zaradi tatvine z obtežilnimi okoliščinami.

S SINOČNJE SKUPŠČINE ZDRUŽENJA STARŠEV NA OPČINAH

Otroci openske osnovne šole France Bevk se bodo v ponedeljek zopet vrnili v šolo

Posredovanje funkcionarjev tržaške prefekture omogočilo vsaj delno zadovoljivo rešitev - Včeraj so se začela preureditvena dela v prostoru, kjer so bili doslej tuši in iz katerega bodo pridobili osmo učilnico

Openski starši so s svojo protestno akcijo, ko zaradi nerešenih prostorskih problemov v osnovni šoli France Bevk od torka dalje niso pošiljali svojih otrok v šolo, končno le dosegli prvi zastavljeni cilj. V šoli so se namreč že včeraj začela dela za preureditev prostora, kjer so bili doslej tuši; iz njega bodo pridobili tisto osmo učilnico, ki sedaj primanjkuje slovenski šoli; preureditvena dela bodo predvidoma trajala en mesec, med tem časom pa bo slovenska šola razpolagala z razredom, ki ji ga bo začasno odstopila italijanska šola (združili bodo namreč dva razreda). Zaradi tega so starši sklenili prekiniti stavko, tako da bodo od ponedeljka dalje zopet pošiljali svoje otroke v šolo.

Tako je bilo sklenjeno na sinočnji skupščini staršev, ki so se zbrali v prostorih Prosvetnega doma na Opčinah in katerim sta predsednica Združenja staršev Alenka Kocman in član področnega sveta openskega didaktičnega ravnateljstva Stojan Spetič poročala o razvoju dogodkov; njunima poročiloma je sledila razprava, v katero so posegli številni starši; skupščina pa se je sklenila z izglasovanjem resolucije, ki je bila sprejeta skoraj s stoodstotno večino glasov, saj so pri glasovanju zabeležili le en vzdržani in en nasprotni glas. Resolucija se glasi:

«Slovenski starši otrok openske šole France Bevk, zbrani na skupščini v Prosvetnem domu, po poročilu razrednih in zavodskih predstavnikov o srečanju na didaktičnem ravnateljstvu, jemljejo na znanje stališča šolskega skrbnika in ugotavljajo, da si doslej ni prevzel odgovornosti za rešitev prostorske stiske, ki je izbruhnila na šoli že v začetku šolskega leta.

Pač pa ugotavljajo, da je posredovanje funkcionarjev tržaške prefekture — dr. Mazzurca, dr. Siclarija in dr. Vergoneja — omogočilo rešitev, ki je vsaj delno zadovoljiva, saj nudi vsaj stvarno možnost, da bo slovenska šola France Bevk čez približno mesec dni imela na razpolago po eno učilnico za vsak razred. To pa je bila minimalna zahteva, za katero so se starši borili ves ta čas.

Rešitev je najbrž tudi sad poziva, ki so ga slovenski starši naslovili sosednji italijanski šoli, naj sodeluje pri reševanju odprtih problemov in uresniči tako pogoje za plodno sodelovanje.

Starši ugotavljajo, da so sedaj ustvarjeni pogoji za obnovo rednega pouka na šoli. Obžalujejo pa, da slovensko didaktično ravnateljstvo še nima ustreznih prostorov. Slednje naj šolsko skrbništvo uredi na področju didaktičnega ravnateljstva, v ta namen pa združenje staršev poziva Sindikat slovenske šole, naj podvzame potrebne pobude. Obenem se sindikatu šolnikov zahvaljuje za solidarnost, prav tako slovenskim dijakom in deželnim svetovalcem.

Starši so sklenili, da se otroci vrnejo v šolo v ponedeljek, upajo pa, da bodo tedaj pogoji že normalni in da ne bo poskusov vsiljevanja popoldanskega pouka. Obenem bodo budno spremljali uresničitev preureditvenih del na šoli.

Izkušnje štirimesečnega boja openskih staršev so pomembne za vso slovensko javnost, saj nas utrjujejo v prepričanju, da je slovenski šoli potrebna upravna avtonomija. V nasprotnem primeru se v šolskih oblasteh utrjujejo težnje po ženju življenjskega prostora slovenski šoli in omejevanju njihovega naravnega razvoja.

Slovenski starši z Opčin pozivajo vso slovensko javnost, naj ostane budna v obrambi interesov slovenskega šolstva v Italiji in naj nadaljuje boj za rešitev vseh perečih problemov, saj openski primer ni bil nekaj osamljenega ali izjemnega, pač pa tragičen prikaz razmer, v katerih deluje nezaščiteno manjšinsko šolstvo.»

Starši otrok openske osnovne šole med sinočnjim zborovanjem

Prispevki

Dušan Pangerc daruje 50.000 lir za Tržaški oktet.

Skupina Zero v prvih vrstah boja proti narkomaniji

«V Trstu je okrog 70 narkomanov. Vsak izmed njih lahko danes ali jutri umre zaradi prekomerne doze. Toda o problemu uživanja težkih mamil govorimo in pišemo in se ob njem zgražamo samo takrat, kadar mlad narkoman umre, kot je bilo predvčerajšnjim, ko je prekomerna doza heroina umorila 17-letnega Alberta Valdija. To je peta žrtev mamil v našem mestu.»

Assunta Signorelli, zdravnica v centru za boj proti mamilom (CMAS) pa tudi drugi, kot na primer duhovnik Vatta, ki se že dolgo ukvarjajo s problemi toksikomanije in rehabilitacije zasvojenih narkomanov, se s takšnimi in podobnimi izjavami pritožujejo nad tako razširjeno brezbrižnostjo in neobčutljivostjo širše javnosti do pojava, ki se iz dneva v dan grozeče širi. K temu bi dodali, da ne prizanaša nobenemu sloju in nobeni družbeni in narodnostni skupnosti. Narkomanija se pojavlja povsod, tako da zadobiva že vse značilnosti pravega občega zla, proti kateremu smo dolžni vsakdo po svojih močeh ukrepati.

Priložnost, da se družbene in politične sile in z njimi vsa javnost prebudijo iz dremavice, bo razprava v deželnem svetu o novem zakonskem osnutku, s katerim naj bi deželne oblasti vendarle ukrenile nekaj konkretnejšega v boju proti temu in nič manj zaskrbljujočemu zlu alkoholizma. Deželna skupščina se bo osnutka, ki so ga označili s številko 330, lotila po 15. januarju. Medtem pa je treba že preverjati, ali predlagana določila ustrezajo stvarnim potrebam ali ne. Marsikdo, zlasti tisti, ki se neposredno soočajo z dramatičnimi aspekti narkomanije, in pri tem mislimo na operaterje CMAS in podobnih organizacij, so mnenja, da je zakonski osnutek potreben temeljitih popravkov. Da bi bila njihova akcija čim učinkovitejša, pa so letos združili svoje moči in ustanovili «Skupino Zero», organizacijo s sedežem v Ulici Gregorutti 2, ki naj bi se bolj globalno spoprijela z razrvanimi razmerami, v katerih danes živi veliko mladih. Prvi cilj «Skupine Zero» je zagotoviti takšen zakon, ki bo celovito zajel problematiko narkomanije in alkoholizma, nudil možnosti družbeno načrtovanega vključevanja mladih (pa tudi starejših) narkomanov ali alkoholikov v družbeno tkivo in predvsem zagotovil ustrezna finančna sredstva.

«Skupina Zero» opozarja na nekatere hude pomanjkljivosti zakonskega osnutka. Med temi je določilo, ki predvideva ustanovitev posebnega odbora, v katerem so predvideni razni funkcionarji, policijski častniki in strokovnjaki - teoretiki. Ni pa predvidena prisotnost operaterjev, ki se neposredno ukvarjajo s to problematiko, predstavnikov mladih, članov krajevnih zdravstvenih enot in predstavnikov družbenih sil, kar je za «Skupino Zero» nepojmljivo.

So pa še druge pomanjkljivosti. «Vsakdo izmed nas, meni «Skupina Zero», čuti potrebo, da lahko računa na določeno sigurnost. Le to pa nam lahko nudijo stanovanje, zaposlitev, in možnosti za srečanje in rekreacijo. Brez tega je neizbežno, da se mladina znajde na cesti, ne da bi vedela, kaj naj počne in v takšnih pogojih je kaj lahko zaiti v začaran krog narkomanije, prestopništva, emarginacije, iz katerega včasih ni izhoda». Zato skupina predlaga, da bi novi deželni zakon predvidel (in finansiral) ustanavljanje samoupravljenih stanovanj za mlade brez strehe, raznih obrtniških zadrug, ki bi nudile zaposlitev in da bi obenem zagotovil primeren sedež za «Skupino Zero», kjer bi se mladi narkomani in drugi lahko sestajali, poslušali glasbo itd. Zahteva se tudi, da bi bile javne zdravstvene strukture na razpolago alkoholikov in narkomanov.

Navedli smo le nekatere aspekte te zadeve. O tem bo, upamo, še veliko mnenj in predlogov. Priložnost za to bo tudi današnja javna razprava ob 16. uri v veliki dvorani glavne bolnice v Ulici Stuparich, ki jo prireja ravno «Skupina Zero». Jasno pa je, da kakorkoli bo izoblikovan zakon 330, pa naj bodo sprejeti še tako odlični popravki, bo vselej v prvi vrsti odvisno od vseh nas, kako se bomo dan za dnem vključevali v boj proti novemu zlu stoletja. (dk)

DREVI V BORŠTANSKEM PROSVETNEM DOMU

Spominska proslava ob tragičnih dogodkih ko so fašisti napadli Boršt in Zabrežec

Collottijeva banda je prizadejala vaščanom veliko gorja - V spopadu s fašisti so padli Munih, Gruden, Grzetič in Petaros

Na pobudo VZPI-ANPI iz Boršta in Zabrežca bo drevi ob 20. uri v borštanskem prosvetnem domu spominska proslava ob dogodkih izpred 37 let, ko je 10. januarja 1945 Collottijeva fašistična banda vdrla v ta breški zaselek. V skupinah so fašisti vdirali v hiše in metali vaščane s postelj, saj so se priplazili zelo zgodaj. Komaj so ljudem pustili, da so se za silo oblekli, nato pa so jih odvedli v gostilniške prostore pri «Ljeni». Tam je Colotti naredil nekakšno «mučilnico», kamor je odpeljal ljudi, za katere je vedel, da sodelujejo z Osvobodilno fronto. Ljudi je mučil z električnim tokom, odpirale so se jim po telesu rane, da so se onesveščali. Nihče pa ni ničesar izdal.

V času, ko je bilo v teku «zasliševanje», je bilo čuti tudi strele iz brzostrelke. Takoj je bilo jasno, od kod prihajajo in tudi to, da je fašistom uspelo najti bunker. Krvniki so svoj napad na Boršt in Zabrežec (vse je potekalo tudi v «varstvu» esosevske blokade) «kronali» z ubojem Dušana Muniha, Stanislava Grudna, Ivana Grzetiča in Danila Petarosa, tako da tega dneva gorja ni pozabil noben domačin, ki je bil takrat v vasi.

Prav je, da se naše vasi spominjajo žrtev borcev za svobodo, ki so na oltar domovine darovali najdražje - življenje. In zato se tudi v Brštu in Zabrežcu spominjajo dneva terorja in trpljenja, trdno odločeni in prepričani, da se taki časi ne smejo povrniti, trdno prepričani v svoj narodnostni izvor in v ideale NOB. V tem smislu bo izzvenela tudi drevišnja proslava, ki bo vsebinsko zelo bogata in povezana s še eno pomembno obletnico; 60-letnico rojstva partizanskega pesnika in borca Karla Destovnika - Kajuha.

Uvodni nagovor bo imela Karmen Kosmač, ki bo tudi povezovala celoten spored, v katerem bodo nastopili srednješolci in osnovnošolci z raznimi recitacijami, predvsem Kajuhovih pesmi, nato pa bosta pred občinstvo stopila še mešani pevski zbor «Slovenec» pod vodstvom Draga Petarosa in otroški pevski zbor PD Slovenec pod vodstvom Bože Hrvatič. Ob tej priložnosti bodo prebrali tudi Kajuhov življenjepis.

MANJ ČLANARINE PRIHAJA V BLAGAJNE SINDIKATA

Tudi sindikati so se znašli v krizi ki je zajela razne goriške tovarne

Goriška delavska zbornica je sicer lani povečala število članov, a to so v celoti upokojenci - Predvidevajo manj članov in dohodkov v tem letu 1982

Za sindikalne organizacije ni komaj začeto leto 1982 nič kaj obetavno. Mislimo na njihovo članstvo in na njihove prejemke. V raznih italijanskih časopisih smo v teh dneh brali, da je padlo število vpisanih v sindikate in da se je zaradi velikega števila ljudi v dopolnilni blagajni zmanjšal tudi priliv dohodkov v sindikalne blagajne. Zaradi tega, taka so poročila iz velikih italijanskih mest, mislijo v sindikalnih organizacijah v letošnjem letu zmanjšati število zaposlenih in zmanjšati razne režijske stroške.

Kako je s to stvarjo na Goriškem, nas je zanimalo. Obrnili smo se za pojasnila na Luciana Pinija, tajnika goriške delavske zbornice, sindikalne organizacije, ki je vodilna na Goriškem, saj je v njej največ vpisanih. Prepričani smo, da ista merila veljajo tudi za druga dva sindikata, t.j. za CISL in UIL.

Goriška delavska zbornica CGIL ni v lanskem letu zmanjšala števila vpisanih v primerjavi s prejšnjim letom. Celo povečali so ga za nekaj sto ljudi. Od predlanskih 12 tisoč 630 članov so skočili na 12.876. Vendar pa je treba tudi vedeti, da je treba porast pripisati predvsem večjemu številu v sindikat vpisanih upokojencev (od predlanskih 2.150 na 2.600). Treba je tudi vedeti da razne strokovne kategorije zahtevajo izkaznice ob začetku leta, jih razdelijo članom. Če pa se kdo med letom upokoji ali izgubi službo, ga ne izbrišejo iz števila vpisanih v tistem letu. Zaradi tega so najbrž številke, tako posameznih strok kot zaključne, nekoliko zastarele in tudi nerealne.

Že v lanskem letu so v nekaterih strokah zabeležili precejšen padec vpisanih. Tako med tekstilnimi delavci (od 700 vpisanih v letu 1980 na 540 v letu 1981) kar je treba pripisati krizi v podgorski predilnici. Tako med kemijskimi delavci (od 600 na 500), kar je v zvezi s krizo v tovarni Tec Friuli. Več ali manj na istem so v drugih strokah.

Niso pa še uspeli prodreti v mala podjetja, da bi tam sindikalizirali delavce in uslužbence. Preveč je delo sindikata usmerjeno v velika podjetja, kjer je lahko najti člane in kjer ti tudi podpišejo dovoljenje, da delodajalec kar od plače odtrže sindikalno članarino. Ko ljudje zapustijo večja podjetja in se zaposlijo v manjših, jim sindikat ne sledi. Pini nam je dejal, da se bodo morali resno zavzeti za te delavce, kajti ni prav, da niso sindikalizirani.

Sindikalni funkcionarji predvidevajo torej, da bo v letošnjem letu manj vpisanih v sindikat, tudi in predvsem zato, ker so nekatera podjetja, ki so bila v začetku lanskega leta šele v začetku krize, sedaj v definitivni krizi ali pa so definitivno zmanjšala število zaposlenih. V marsikateri stroki bo torej v tem letu manj zaposlenih, kar se bo seveda pokazalo tudi v včlanjevanju v sindikat.

Zaradi tega se sindikalne organizacije nahajajo tudi v finančnih težavah. Povprečno so sindikati lani dobili po 3.600 lir mesečno od vsakega člana. To na podlagi direktnih sporazumnih odtegljajev s strani delodajalca. Največ so plačali pristaniški delavci in sicer okrog 10 tisoč lir mesečno, najmanj pa državni uradniki in sicer samo 2.500 lir. Še manjši je bil seveda prispevek upokojencev in sicer le 500 lir mesečno. Nekatere stroke plačujejo pol odstotka, druge pa en odstotek kosmate plače. Sedaj si vse sindikalne organizacije prizadevajo, da bi poenotili prejemke na višini enega odstotka.

Zaradi številnih odpuščenih in delavcev v dopolnilni blagajni so se sindikati znašli v težavah. Odpuščeni ljudje — brezposelni seveda ne plačajo več sindikalne članarine. Enako se dogaja s tistimi, ki so v dopolnilni blagajni in ki dobijo prejemke iz te blagajne direktno od zavoda za socialno skrbstvo. Nekako drugače je s tistimi, ki dobijo te prejemke direktno od podjetja. Za te veljajo še vedno sindikalni odtegljaji.

Finančne težave so sindikate privedle do tega, da so v vodstvih pričeli misliti na racionalizacijo služb. Ponekod so že zmanjšali število zaposlenih s tem, da niso nadomestili tistih, ki so odšli iz službe, morali pa bodo še zmanjšati vrsto režijskih stroškov. Težave so imeli tudi z izplačilom trinajstih plač in so morali nekateri strokovni sindikati, tisti ki imajo obilo denarja v blagajni, dati predujme pokrajinski sindikalni organizaciji. Zato pa bodo stvari težje potekale v letošnjem letu. Tudi sindikati se morajo torej soočati s krizo, ki je zajela razne gospodarske panoge.

UGOTOVITVE TRGOVINSKE ZBORNICE

ZMANJŠANJE LIKVIDNOSTI V TRGOVINSKI DEJAVNOSTI

Vse bolj očitno postaja, da je potrebno poiskati takšne oblike gospodarske dejavnosti, ki ustrezajo obema obmejnima področjema

Bilten trgovinske zbornice objavlja oceno gospodarskih gibanj na Goriškem, s posebnim poudarkom na distribucijsko dejavnost. Gre za oceno izvedeno v prvi polovici lanskega leta in za posledice, ki jih nahajamo v drugi polovici leta in tudi v sedanjem razdobju. Sestavljavci poročila ugotavljajo, da je v prvi polovici prejšnjega leta prišlo do povečanja zamrznitve distribucijske dejavnosti v Posočju, ki so večja kot v prejšnjem letu, ko so se pokazali prvi znaki.

Kot najbolj otipljiva posledica tega pojava je bila manjša likvidnost trgovin in s tem povezane finančne težave. Zaradi manjših denarnih sredstev bodo trgovci pri dobaviteljih naročali manj blaga, če pa ga bodo naročali, se bodo omejevali pri izboru.

Opreznost pri nabavi novega blaga bo trgovcem narekoval tudi manjši dotok jugoslovanskih kupcev. Goriška trgovina se je v zadnjih letih razvijala v veliki meri prav po zaslugi jugoslovanskih kupcev, ugotavljajo sestavljavci obračuna letošnjega prvega šestmesečja, objavljenega v uradnem biltenu.

Ko bodo ugotavljali gibanja distribucijske dejavnosti v drugem polletju leta 1981, bodo ocene prav gotovo še bolj pesimistične. Iz tega bi morali povleči tudi kakšne zaključke, predvsem v smislu, da je potrebno poiskati takšne oblike gospodarske dejavnosti, ki ustrezajo obmejnima gospodarstvoma.

Odpiranje osmega tečaja slovenščine v Beneški Sloveniji

V Grmeku so se pričeli pogovori o odprtju novega tečaja slovenskega jezika. Doslej so imeli s tečajniki nekaj sestankov, na katerih so se dogovorili o poteku in vsebini dela. S tečajem v Grmeku se bo število dvignilo na osem.

V Čedadu vodijo tri tečaje, poučuje pa Marija Krajnik. Dva tečaja, enega za odrasle in drugega za otroke, prirejajo v Špetru Slovenov; na prvem poučuje Živa Gruden, na drugem pa Vilma Martinič. V Petjagu poučujeta otroke Marta Trinko in Vilma Martinič, v Tipani pa Iris Bataino.

Milan jazz quartet drevi v avditoriju

V okviru glasbenih srečanj za katere skrbi goriška občina bo drevi ob 20.30 v avditoriju koncert skupine «Milan jazz quartet» v katerem sodelujejo Carlo Bagnoli, Rudi Migliardi, Attilio Zanchi in Carlo Sola. Na programu imajo skladbe Charlia Parkerja, Dizzyja Gillespia, Milesa Davisa, Sonnyja Rollinsa in Duka Ellingtona.

KANDIDATNI POSTOPEK V SOSEDNI NOVI GORICI

Za bodočega novogoriškega župana predlagan Zorko Debeljak iz Šempetra

Jože Šušmelj gre za podpredsednika slovenskega parlamenta - Številni Novogoričani na vodilnih mestih v Ljubljani in v Beogradu

O pripravah na volitve v Jugoslaviji prihodnjo pomlad smo v Primorskem dnevniku že poročali, pri čemer smo posredovali tudi razne predloge za vodilne funkcije bodisi v novogoriški občini kot tudi v Sloveniji oziroma Jugoslaviji. Predlogi so bili sprejeti po številnih sestankih in pogovorih z delovnimi ljudmi in občani, ki so jih tudi v novogoriški občini organizirale Socialistična zveza in sindikalne organizacije.

Vse predloge za razne funkcije so ponovno obravnavali na skupnem zasedanju predsedstev občinske organizacije Socialistične zveze in Zveze sindikatov v Novi Gorici, v teh dneh. Nekatere so potrdili, druge predloge o možnih kandidatih za razne funkcije pa dopolnili oziroma spremenili. V dokumentu o kandidatih je poudarjeno, da so bili za novega predsednika Občinske skupščine (župana) v Novi Gorici predlagani diplomirani ekonomist Zorko Debeljak, ravnatelj Soških elektrarn Valentin Golob, ravnatelj Goriških strojnih tovarn in livarn Dragan Mozetič in glavni ravnatelj Industrije pohištva in notranje opreme Meblo Miha Ravnik. Med temi kandidati bo Miha Ravnik prevzel dolžnosti sekretarja Predsedstva slovenskih komunistov, in je zato kot kandidat za župana odpadel. Po dokončnem predlogu naj bi bil za novega župana novogoriške občine izvoljen diplomirani ekonomist Zorko Debeljak iz Šempetra. Star je 40 let in je bil v zadnjih letih glavni direktor trgovskega podjetja Primorje Gorica, potem namestnik glavnega ravnatelja Industrije cementa in salonita v Anhovem, sedaj pa je namestnik predsednika poslovnega odbora Ljubljanske banke v Novi Gorici. V predlogu za njegovo kandidaturo je poudarjeno, «da je bil vse od dijaških let naprej družbenopolitično aktiven, sedaj pa je poleg drugih funkcij tudi podpredsednik Občinske skupščine».

Kot možne kandidate za podpredsednika občine so kandidirali tri kandidate, za dokončnega kandidata pa je potrjen Franc Leskovec. V Novi Gorici je znan kot ugleden in požrtvovalni družbenopolitični delavec. Bil je tudi poslanec v slovenskem parlamentu.

V Socialistični zvezi in Zvezi komunistov ne bo sprememb. Predsednik občinske organizacije Socialistične zveze bo ostal Lojze Lah, sekretar pa Davorin Škarabot. Sekretar občinske konference Zveze komunistov pa bo do izteka mandata ostal Aljoša Uršič. Pač pa bodo opravili spremembe na mestu predsednika in sekretarja občinskega sindikalnega sveta. Imen kandidatov za ti mesti še niso sporočili. Novo bo tudi vodstvo mladinske organizacije v novogoriški občini.

Pred dnevi smo v Primorskem dnevniku zapisali, da je iz območja Nove Gorice precej javnih in družbenopolitičnih delavcev, ki zavzemajo pomembna mesta na ravni republike Slovenije in zveznih organov v Beogradu. Kot smo poročali je sedanji župan Jože Šušmelj predlagan za podpredsednika slovenskega parlamenta (Skupščine), ki bo izvoljen prihodnjo pomlad. V Novi Gorici tudi predlagajo naj bi podpredsednika vlada Dušana Šinigoja potrdili na tem položaju. Dr. Vinko Mozetič, nekdanji ravnatelj Zdravstvenega doma v Novi Gorici, naj bi postal predsednik Skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja slovenske republike. Savin Jogan, ki je sedaj član predsedstva Republiške konference Socialistične zveze Slovenije, bi postal delegat (poslanec) v Zveznem zboru jugoslovanskega parlamenta. V slednjega naj bi izvolili tudi sekretarja občinskih sindikatov v Novi Gorici Davorina Škarabota in ekonomistko iz Mebla Jolando Slokar. V družbenopolitični zbor Skupščine Slovenije (gre za enega izmed domov slovenskega parlamenta) naj bi izvolili predsednika občinskega sindikalnega sveta v Novi Gorici Jureta Mlinarja, predsednika sindikatov za območje severnoprimorskih občin Viljema Pahorja in Borisa Pavlina, ki je več let deloval pri vodenju zdravstvene politike na območju treh goriških občin, (Nove Gorice, Ajdovščine in Tolmina).

Naj poudarimo, da gre pri vseh predlogih za nove funkcije bodisi v novogoriški občini kot tudi v Sloveniji in Jugoslaviji po večini za mlajše ljudi, ki imajo poleg ustrezne izobrazbe tudi precejšnje izkušnje z raznih področij gospodarstva in javnega ter političnega delovanja. Nekatere spremembe oziroma nova imenovanja so medtem že izvedli. V začetku leta je Novogoričan Anton Slapernik prevzel dolžnosti namestnika jugoslovanskega ministra za finance. Kot znano je dotlej opravljal funkcijo ministra za finance slovenske vlade. Arhitekt Tomaž Vuga, ki je bil vodilni delavec novogoriške organizacije «Projekt» pa je v začetku letošnjega leta bil imenovan za namestnika predsednice Republiškega komiteja za varstvo okolja in urejanje prostora v Sloveniji.

Aretacija razpečevalke mamil

V Gradišču ob Soči so karabinerji aretirali 21-letno Giuliano Trevisan, doma iz tega kraja. Mladenko so našli, ko je razpečevala hašiš. Pri njej so našli nekaj doz tega mamila. Na zaslišanju je povedala, da je v Gradišču v prejšnjih dneh prodala nekaj doz. Odpeljali so jo v videmski zapor.

Poveljstvo karabinjerske postaje v Gradišču ob Soči, pod pristojnostjo katerega je vse območje od Šempetra ob Soči tja do Krmina in Dolenj, je te dni prevzel poročnik Paolo Fusilli. Prihaja iz Bocna in to v Gradišču je prvo njegovo poveljstvo teritorialne enote.

PROSVETNO DRUŠTVO «ŠTANDREŽ»

— dramski odsek —

uprizori komedijo Carla Goldonija v treh delih

KRČMARICA

Režija EMIL ABERŠEK

Premiera bo jutri, 10. januarja, ob 17. uri v prosvetnem domu «A. Gregorčič» v ŠTANDREŽU.

DOKAZI ŽIVE ISTOVETNOSTI

PESTRA DEJAVNOST BENEŠKIH SLOVENCEV

Dolg seznam zanimivih kulturno-prosvetnih prireditev s spodbudnimi učinki in veliko odmevnostjo

Kulturno - prosvetno in narodnostno življenje v Beneški Sloveniji je iz leta v leto bolj razgibano. V teh dneh so pričeli z benečanskimi kulturnimi srečanji, ki jih prireja beneški študijski center Nediža. Toda ta je samo ena izmed pobud, ki jih vsako leto in že več let zaporedoma, nekatere že več kot deset let, prireja to ali ono beneško društvo ali pa tudi vsa skupaj.

Tako naj na prvem mestu in kot najdlje trajajočo že tradicionalno prireditev omenimo dan emigranta. Po svoji široki vsebini je zelo pomembna Kamenica. Zanimivi in za mlade spodbudni sta Moja vas in Mlada brieza. Mladinsko glasbeno ustvarjalnost pa spodbuja Senjam beneške pesmi. Ne nazadnje naj navedemo še osem tečajev slovenskega jezika v Čedadu, Špetru, Petjagu, Tipani in Grmeku.

Prireditev, takšnih ali drugačnih, vse pa dokazujejo živo istovetnost naše narodnostne skupnosti na Videmskem, pa je še in še. Več in zanimivih jih prirejajo v Bardu, v Reziji in v Kanalski dolini. Vse pa po svoji zasnovi dosegajo spodbudne učinke na samih beneških tleh in veliko odmevnost tudi izven njih.

Jutri v Štandrežu gledališka premiera

Na odru prosvetnega doma «Anton Gregorčič» v Štandrežu bodo jutri popoldne ponovno nastopili z novo igro člani dramske družine prosvetnega društva «Štandrež». Tokrat bodo dali na oder Goldonijevo komedijo «Krčmarica» (La locandiera), veseloigro iz blaženih časov beneške republike, ki smo jo večkrat videli na slovenskih odrih. Svoj čas jo je igralo, če nas spomin ne vara, tudi tržaško slovensko gledališče. Prihodnji teden pa bo isto igro dalo na oder tudi Primorsko dramsko gledališče v Novi Gorici.

«Krčmarico» je režiral Emil Aberšek iz Nove Gorice, ki že nekaj let pomaga štandreškim igralcem ustvarjati igre na oder. Od lanske predstave kriminalke Agate Christie «Deset zamorčkov» se je štandreška dramska skupina, ki deluje že 17 let, vrnila k lahkotni komediji. Igro bodo v Štandrežu po nedeljski premieri še ponovili, potem pa bodo z njo nastopili še v drugih krajih naše dežele in tudi v inozemstvu.

Kdaj bo rešeno vprašanje tovarne Detroit?

V Trstu bo v torek deželni odbornik za industrijo De Carli še enkrat preučil vprašanja, ki so v zvezi s prenosom lastništva tržiške tovarne hladilnih naprav Detroit podjetju Dal Vera iz Conegliana. Pogodbo bi bili morali podpisati že pred prazniki, pa so se stvari nepričakovano zasukale. Včeraj so bili delavci tržiške tovarne ponovno na demonstraciji po tržaških ulicah.

Sindikalna pomoč manj zavarovanim delavcem

Sindikat CGIL je sklenil odpreti urad za osebne spore delavcev vseh kategorij. Še najbolj pa bo ta urad služil manj zavarovanim delavcem, tistim, ki so zaposleni pri manjših podjetjih, predvsem v trgovinah, javnih lokalih, turizmu in v obrtniški dejavnosti kot so čistilna podjetja, frizerski saloni, vratarji, gospodinjske pomočnice itd.

Urad v Gorici, Ul. 24 Maggio 1 bo za takšne primere odprt vsak dan od 9. do 12.30, vsak petek od 16. do 18.30 in vsako zadnjo soboto v mesecu od 9. do 12.30.

V Tržiču bo urad CGIL odprt ob ponedeljkih od 16. do 18.30, ob sredah od 16. do 18.30 in vsako tretjo soboto v mesecu od 9. do 12.30.

NOVOLETNO DARILO OBČINE V SOVODNJAH

Domača potička za učence in malčke ter bolne občane

Sovodenjska občinska uprava je tudi letos, tako kakor že lani in prejšnja leta, poskrbela za obdaritev osnovnošolskih otrok in malčkov v otroških vrtcih, ob božičnih in novoletnih praznikih. Ustrezno darilo v obliki potičke iz domače, Cotičeve sovodenjske pekarne, so kajpak prejeli tudi učitelji in vzgojitelji ter drugo osebje, z darilom pa so se upravitelji spomnili tudi tistih občanov, ki so v bolnišnicah in drugih ustanovah ter so za daljši čas odsotni z doma.

S podobno pobudo nameravajo nadaljevati tudi v prihodnjem letu.

ZVEZA CERKVENIH PEVSKIH ZBOROV - TRST

vabi na

BOŽIČNI KONCERT

ki bo jutri, 10. januarja 1982, ob 16. uri v stolnici sv. Justa v Trstu.

Nastopajo mešani, ženski in otroški zbor ob spremljavi instrumentalnega kvarteta.

Na sporedu bo tudi prva izvedba kantate za mešani in otroški zbor skladatelja Ubalda Vrabca — Božični sijaj — na besedilo Vinka Beličiča.

Dirigent Humbert Mamolo.

SEKCIJA VZPI - ANPI BORŠT — ZABREŽEC

vabi na

proslavo ob obletnici 10. 1. 1945

ki bo v prosvetni dvorani danes, 9. januarja 1982, s pričetkom ob 20. uri.

Sodelujejo otroški in mešani pevski zbor PD Slovenec, otroci osnovne šole ter recitatorji.

Včeraj - danes

Danes, SOBOTA, 9. januarja
JULIJAN

Sonce vzide ob 7.45 in zatone ob 16.40 — Dolžina dneva 8.55 — Luna vzide ob 16.25 in zatone ob 7.14.

Jutri, NEDELJA, 10. januarja
GREGOR

Vreme včeraj: najvišja temperatura 1,6 stopinje, najnižja minus 1,3, ob 18. uri 0 stopinj, zračni tlak 1022,8 mb ustaljen, veter 20 km na uro severozahodnik, vlaga 24 odstotna, nebo pooblačeno, morje rahlo razgibano, temperatura morja 10 stopinj.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILI SO SE: Luigi Tozza, Elisabetta Mazzarella, Elisa Malisana.

UMRLI SO: 65-letni Orfeo Andrioli, 51-letna Giacomina Cirrincione por. La Corte, 51-letna Elda Dostal por. Tomini, 66-letna Silvana Capuzzo, 64-letni Bruno Paoletti, 79-letna Maria Potočnik vd. Slavec, 89-letna Maria Benassich vd. Levi Minzi.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN
(od 8.30 do 20.30)

Trg Cavana 1; Trg Giotti (Ul. sv. Frančiška) 1; Largo Osoppo 1; Ul. Zorutti 19

(od 8.30 do 13. in od 16. do 20.30)

Trg Oberdan 2 in Ul. T. Vecellio 24.

NOČNA SLUŽBA LEKARN
(od 20.30 dalje)

Trg Oberdan 2 in Ul. T. Vecellio 24.

LEKARNE V OKOLICI

Boljunec: tel. 228-124; Bazovica: tel. 226-165; Opčine: tel. 211-001; Prosek: tel. 225-141; Repentabor: tel. 225-596; Nabrežina: tel. 200-121; Sesljan: tel. 209-197; Žavlje: tel. 213-137; Milje: tel. 271-124.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA

Nočna služba od 21. do 8. ure tel. 732-627, predpraznična od 14. do 21. ure in praznična od 8. do 20 ure, tel. 68-441.

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE V TRSTU

Kulturni dom

EDUARDO DE FILIPPO

DOLGONOGE LAŽI

Režija: Boris Kobal

Danes, 9. januarja 1982, ob 20.30 - ABONMA RED F (druga sobota po premieri)

* * *

PAVEL GOLIA

JURČEK

pravljica v štirih dejanjih s prologom

Režija: Mario Uršič

v torek, 12. januarja, ob 15.30 v sredo, 13. januarja, ob 15.30

SLOVENSKI TABORNIKI V ITALIJI ROD MODREGA VALA

priredijo danes, 9. t.m., ob 16.30 in jutri, 10. t.m., ob 16.30 v Prosvetnem domu na Opčinah lutkovno igrico

Libuša Tittelbach

ZAJČEK DIDELDAJČEK

Režija: OLGA LUPINC

Likovno vodstvo: Magda Tavčar

Tehnična oprema: SKD Tabor

Vabljeni!

OSNOVNA ŠOLA I. GRBEC v ŠKEDNJU

vabi na prireditev

OB 200-LETNICI ŠOLSTVA NA PRIMORSKEM

ki bo v škedenjski kinodvorani v soboto, 16. t.m., ob 20. uri.

KULTURNO ZDRUŽENJE MOST v sodelovanju z DRUŠTVOM SLOVENSKIH IZOBRAŽENCEV

priredi v ponedeljek, 11. t.m., ob 20.15 v Peterlinovi dvorani v Ul. Donizetti 3, predavanje

ALI JE KOSOVELOVA RELIGIOZNA, ETIČNA, SOCIALNA DRŽA DANES ŠE ZAVEZLJIVA

Predaval bo Taras Kermauner

Prisrčno vabljeni!

Razstave

Danes popoldne ob 16. uri bodo v mali dvorani glavnega kolodvora odprli razstavo del likovnikov - železničarjev, ki delujejo v okviru likovne grupe pri železničarskem «dopolavoru». Na sedanji razstavi, ki je že tretja zapovrstna in ki bo trajala do 20. januarja, sodeluje dvajset slikarjev - železničarjev.

Razna obvestila

Državni poklicni zavod za industrijo in obrt javlja, da bo v ponedeljek, 11. t.m., ob 17. uri sestanek vseh razrednih svetov.

Gledališča

KULTURNI DOM

Do 15. 1. 1982 je v času predstav na ogled razstava «Fran Levstik v ilustraciji in v gledališču», ki jo v sodelovanju s Stalnim slovenskim gledališčem v Trstu predstavljajo Cankarjev dom, Društvo slovenskih likovnih umetnikov in Slovenski gledališki in filmski muzej.

ROSSETTI

Danes ob 20.30 bo v gledališču Rossetti gostovala dramska skupina Cooperativa Teatro Mobile z Molièrovim «Namišljenim bolnikom». V abonmaju odrezek štev. 5 (v alternativi).

Koncerti

Jutri, 10. t.m., ob 16. uri v stolnici sv. Justa v Trstu — Božični koncert.

Società dei concerti — (Tržaško koncertno društvo) — V ponedeljek, 11. t.m., ob 20.30 v gledališču Rossetti — koncert dua GULLI - CAVALLO (Franco Gulli - violina, Enrico Cavallo - klavir).

Kino

Ariston 16.30 – 18.20 – 20.10 – 22.00 «American pop». Risani film.
Ritz 16.00 «Amore senza fine». Režija F. Zeffirelli. Brooke Shields, Martin Hewitt. Prepovedan mladini pod 14. letom.
Eden 16.00 «Red e Toby nemiciamici». Walt Disney.
Grattacielo 15.30—22.15 «Culo e camicia». R. Pozzetto in E. Montesano.
Fenice 16.00—22.15 «Innamorato pazzo». A. Celentano in O. Muti.
Nazionale 15.30 «Crema, cioccolata e paprica».
Cristallo 16.00 «Chi trova un amico trova un tesoro». Bud Spencer in Terence Hill.
Capitol 16.00 «Il postino suona sempre due volte».
Moderno 15.30 – 17.40 – 19.50 – 22.00 «L'ultimo metrò». Catherine Deneuve.
Filodrammatico 15.00 «Alfa blu». Prepovedan mladini pod 18. letom.
Aurora 16.30 «1997 — Fuga da New York».
Vittorio Veneto 16.00 «Tarzan l'uomo scimmia».
Mignon 15.00 «Tutti insieme appassionatamente».
Radio 14.30 «Le collegiali super porno». Prepovedan mladini pod 18. letom.
Lumiere 16.00 «La liceale seduce i professori».

Čestitke

Danes praznuje rojstni dan naša nona JULKA. Vse najboljše ji voščita vnukinji Katja in Marta.

Mali oglasi

telefon (040) 79 46 72

PRODAM novo ogrevalno blazino za eno osebo. Telefonirati v večernih urah na štev. (040) 725433.

SAMSKI moški išče gospodinjo za vilo na Opčinah. Nudi stanovanje, hrano in plačo po dogovoru. Telefon (040) 212518.

NA OPČINAH prodam pritlično stanovanje — tri sobe, kuhinjo, kopalnico in 400 kv. m vrta. Telefon (040) 212518.

PRODAM fiat 850 special v dobrem stanju. Telefon (040) 228551.

KUPIM klavir-pianino. Telefonirati v popoldanskih urah na št. 040/814-212.

59-LETNI upokojenec išče žensko — prosto, dobrega značaja, po možnosti Slovenko, za skupno življelje. Ponudbe poslati na upravo Primorskega dnevnika, Ul. Montecchi 6, pod šifro «Črnolasa».

NUJNO rabim knjige za drugi letnik trgovskega tehničnega zavoda Žiga Zois. Telefon (0481) 78125.

PRODAMO gostilno na vzhodnem Krasu z na novo preurejenimi prostori in obširnim vrtom. Ponudbe poslati na upravo Primorskega dnevnika, Ul. Montecchi 6, pod šifro «Gostilna».

PRODAM fiat 127 letnik 1974 po ugodni ceni. Telefonirati po 18. uri na štev. (040) 231355.

OSMICO je odprl Robert Pipan - Mavhinje 22 - D.

22-LETNA s srednješolsko izobrazbo in dveletno prakso v zavarovalništvu išče poldnevno zaposlitev. Ponudbe poslati na upravo Primorskega dnevnika, Ul. Montecchi 6, pod šifro «ZAVAROVALNIŠTVO».

NAROČNINA ZA PRIMORSKI DNEVNIK ZA LETO 1982

CELOLETNA . . . . . 59.000 lir + kolek 500 lir
POLLETNA . . . . . 43.000 lir + kolek 500 lir
MESEČNA . . . . . 8.000 lir

Celoletna naročnina za PRIMORSKI DNEVNIK 59.000 + 500 lir velja za tiste, ki jo poravnajo do 30. aprila. Po tem datumu bo celoletna naročnina znašala 96.000 + 500 lir.

Vsem naročnikom bomo še naprej nudili brezplačno MALE OGLASE in ČESTITKE.

Vsi, ki bodo poravnali naročnino do 28. februarja 1982 bodo udeleženi pri tradicionalnem žrebanju.

NAROČNINE SPREJEMAJO:

Uprava: Trst, Ul. Montecchi 6 — Tel. 794672
Uprava: Gorica, Drev. XXIV. maja 1 — Tel. 83382
Raznašalci Primorskega dnevnika
Pošta: Tekoči račun ZTT 11/5374
Tržaška kreditna banka: Tekoči račun štev. 1192
Hranilnica in posojilnica na Opčinah: Tekoči račun štev. 1718

Kino

Gorica

VERDI 18.00–22.00 «Innamorato pazzo». A. Celentano in O. Muti.
CORSO 17.30—22.00 «Amore senza fine». B. Shields, M. Henitt. Prepovedan mladini pod 14. letom.
VITTORIA 17.00—22.00 «Morbosità erotico sensuale». Prepovedan mladini pod 18. letom.

Tržič

EXCELSIOR 17.30—22.00 «Bolero».
PRINCIPE 18.00—22.00 «Il postino suona sempre due volte».

Nova Gorica in okolica

SOČA 18.00—20.00 «Še znorel bom». Francoski film. 22.00 «Žgečkljive zgodbe». Nemški film.
SVOBODA 18.00 — 20.00 «Banovič strahinja». Jugoslovanski film.
DESKLE 19.30 «Beg iz Alcatraza». Ameriški film.

Čestitke

Danes praznuje 13. rojstni dan AMEDEJ COTIČ iz Sovodenj. Iskreno mu čestitata oče in mati.

Razna obvestila

Društvo slovenskih upokojencev na Goriškem obvešča, da bo tajnik društva vsak prvi in tretji četrtek v mesecu na razpolago članom in prijateljem za informacije in vpis.

Slovensko planinsko društvo obvešča, da bodo avtobusi jutri vozili po sledečem voznem redu: prvi avtobus odpelje iz Doberdoba ob 7. uri, s Poljan ob 7.05, s Palkišča ob 7.10, z Gabrij ob 7.15 in iz Sovodenj ob 7.30. Drugi avtobus odpelje iz Štandreža (trg pred cerkvijo) ob 7.30. Tretji avtobus odpelje ob 7.10 s Korna v Gorici ter bo se ustavil še v Štandrežu, ob 7.15 in v Sovodnjah. Priporoča se točnost.

SZ Mladost iz Doberdoba prireja tudi letos otroško telovadbo, ki se je že pričela. Telovadna ura je vsak četrtek od 17. do 18. ure v občinski telovadnici. Vpisnina za cel tečaj stane 12.000 lir. Prijave sprejemajo v otroškem vrtcu v Doberdobu.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
Ves dan in ponoči je v Gorici dežurna lekarna Pontoni, Raštel, tel. 83-349.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU
Danes ves dan in ponoči je v Tržiču dežurna lekarna S. Antonio, Ul. Romana, tel. 40-497.

V 53. letu starosti je včeraj preminil naš

Oskar Marušič

Pogreb bo danes, 9. januarja, ob 14. uri iz cerkve na Peči.

Žalostno vest javljajo sestra in vsi sorodniki.

Gorica, Peč, 9 januarja 1982
Pogrebno podjetje Prescheren — Gradišče

Ob 10. obletnici smrti

RUDIJA PELICONA

se ga spominjajo žena Ada, sin Marino in drugi sorodniki.

Sovodnje, Poljane, 9. januarja 1982

CEAUCESCUJEVO «NOVOLETNO DARILO»

Bukarešta je dobila podzemno železnico

Za sedaj ima «komaj» nekaj nad 17 km metroja, toda čez štiri leta bo pod mestom 35 km prog, ki bodo osvobajale površinski promet

BUKAREŠTA — Z 9235 metri nove podzemeljske tramvajske proge, ki so jih v prvih dneh novega leta dali na razpolago prebivalstvu Bukarešte, se je glavno mesto Romunije uvrstilo med 60 mest na svetu, ki imajo svojo podzemeljsko železnico. Res je, Bukarešta ima že dve leti svojo prvo progo podzemeljske železnice, toda ta je bila doslej šele v «poskusni fazi». Zato ni mogla dajati Bukarešti pečat, ki se od tovrstnih objektov pričakuje. Vendar je prvi del pozemeljske železnice dobro prestal izpit in služil tudi kot nekakšna poskusna faza za nadaljnje delo. V dveh letih je prepeljal 30 milijonov potnikov, to se pravi «poldrugo Romunijo», če vzamemo v poštev dejstvo, da šteje Romunija 20 milijonov prebivalcev.

Novi del podzemeljske železnice je izročil prometu sam predsednik Romunije Ceausescu in je to bilo njegovo «novoletno darilo», kajti pobudo za gradnjo podzemeljske železnice je dal prav on.

Obe trasi ali bolje oba dela podzemeljske železnice, prvi, ki je bil v prometu že dve leti in ki je dolg osem kilometrov, ter drugi, ki je dolg nekaj nad devet kilometrov in so ga izročili svojemu namenu pred dnevi, predstavljata pravzaprav glavni del prve magistrale, ki se bo na relaciji vzhod - zahod konec prihodnjega leta «podaljšala» še za 2 odseka s skupno dolžino 10 kilometrov. Ko bo to dokončano, se bodo lotili gradnje «druge magistrale» in sicer na relaciji sever - jug. Ta bo nekoliko krajša od prve magistrale, tako da bo do konca leta 1985 Bukarešta imela kar 35 kilometrov podzemeljske železnice, ki bo v dveh smereh, vzhod - zahod in sever - jug povezovala vse periferne predele mesta s središčem. Že sam novi odsek, ki so ga pravkar izročili prometu, povezuje središče mesta z največjo industrijsko in rezidenčno cono.

Bukarešta leži v stepski ravnini in teče skozi njo le majhna reka, ki je v središču mesta prekrita z betonskimi ploščami. Toda če je ta vodni tok malone neznaten, je tako v okolici kot v samem mestu več jezer. In to «geografsko in geološko dejstvo» je predstavljalo za graditelje podzemeljske železnice izredne težave. Generalni ravnatelj podzemeljske železnice v gradnji general - podpolkovnik Petre Constantinescu je v nekem razgovoru o teh težavah povedal tudi stvari, ki se zdijo neverjetne. Pri reševanju eh problemov so romunski graditelji delali prave čudeže. Pri kopanju podzemeljskega rova so naleteli na pesek, kar je za graditelja zelo neugoden teren. Poleg tega je bil ta pesek vlažen. Z običajnimi sredstvi niso opravili ničesar. Hkrati je bilo delo zelo nevarno za delavce, da jih zasuje vlažen pesek. Najhujše pa so bile «vodne zavese», ki so enostavno preprečile delavcem, da bi se lotili dela. Delavci, ki so kopali veliki predor pod zemljo, so pogosto naleteli na podzemske vodne tokove, prave potoke ali celo majhne reke. In pri tem so si pomagali tako, da so zamrzovali celotno področje do 17 stopinj pod ničlo in to sredi poletja. Kako so to počeli, general ni povedal, pač pa je obrazložil, da so napredovali z nekakšnimi betonskimi obroči, ki so jih nizali drugega za drugim. Pri tem pa se je izkazalo še to, da je delo ne le bolj naglo napredovalo, pač pa da je bilo celo veliko cenejše kot prej.

Seveda pomeni strošek gradnje veliko. Pri gradnji podzemeljske železnice tolikšnega obsega pa ne gre za majhna sredstva. Zato se tudi v Romuniji, katere gospodarstvo ni najbolj cvetoče, govori o ceni podzemeljske železnice, pa čeprav vsi menijo in ugotavljajo, da je podzemeljska železnica neprimerno cenejše prevozno sredstvo in se kljub temu razmeroma kmalu amortizira. Poleg tega podzemeljska železnica osvobaja površino, ulice in trge kar se kaže tudi v naslednjih številkah: na progi obilnih 17 kilometrov sedanje podzemeljske železnice prispe meščan z enega konca mesta do drugega v 30 minutah, če pa hoče opraviti isto pot na površju bo ob prometnih konicah tudi z lastnim vozilom potreboval dve uri. Tudi v Bukarešti je namreč promet vedno bolj gost in kaotičen.

Bukareštanski meščani so zato zadovoljni z «novoletnim darilom», ki jim ga je dal Ceausescu.

Znani bazoviški kal prekrila ledena plošča

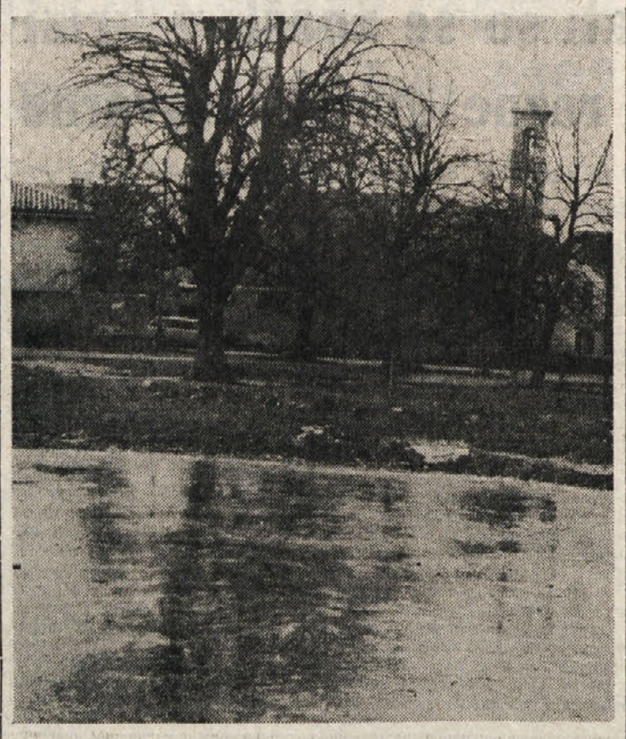

Zavela je burja in pritisnil je mraz. Znani bazoviški kal je prekrila ledena plošča

OB ATENTATU NA PRAVOSODNEGA MINISTRA ELIASA

V perujskih zaporih je trikrat pregosto

Korupcija kot nikjer drugje - Sodstvo dela prepočasi - V ječah vlada «mafija» - Najhujše zlo so mamila, ki dajo letno 3 milijarde dolarjev

Na osrednji svečanosti v Rimu ob začetku novega sodnega leta smo predvčerajšnjim, poleg običajnih obljub in zagotovil, dobili tudi kopico podatkov, ki govore o pomanjkljivostih v sodstvu v Italiji, o tem, kako sodstvo počasi deluje in kakšne so zaradi tega posledice, začenši s prenaseljenostjo zaporov, pa čeprav je nedavna amnestija omogočila, da bi zapustila zapore malone tretjina jetnikov. Pri tem je seveda prišla ponovno do izraza stara bolezen — birokracija, ki zavira ali celo onemogoči tudi dobre namene.

In vendar bi prav v zvezi s tem mogli reči, da za to boleznijo, za pomanjkljivostmi v sodstvu, za neurejenimi razmerami v zaporih in podobnem ne bolehamo le mi, pač pa da je ponekod drugod celo še huje kot pri nas. Res je, da je to kaj slaba tolažba, posebno, če prihaja iz Latinske Amerike, ki je žal značilna po neurejenosti, toda zaradi neke «sorodnosti» bomo navedli, nekaj podatkov, ki veljajo za zadevne perujske razmere.

«Naša osnovna naloga je, da razpršimo, da razženemo «mafijo» iz jetnišnic. Vsem nam je znano in jasno, da so mnogi korumpirani predstavniki oblasti, posebno še osebje po zaporih, tesni sodelavci te mafije», je rekel perujski pravosodni minister Enrique Elias, ki je pred nekaj dnevi komaj ušel napadu, ki so ga pripravili zarotniki v največjem zaporu v Limi.

Vse se je pripetilo v dobri minuti. Pravosodni minister Enrique Elias je prišel na veliko dvorišče največjega zapora v Limi, da bi jetnikom čestital ob Novem letu, zaželel praznike in jim tudi najavil reorganizacijo zaporskega sistema. Iz previdnosti ni stopil med jetnike, pač jih je nagovoril z razdalje kakih 50 metrov. Toda svojega nagovora še ni niti končal, ko so štirje jetniki z železnimi palicami in samokresi zdrveli proti njemu in eden izmed napadalcev je že prvič sprožil. Na srečo je naboj občepel v cevi, kar je ministru rešilo življenje. Nastala je velika zmešnjava in gneča, ministrova telesna straža se je spoprijela z napadalci in nihče ni v tej zmešnjavi več streljal. Ministru so le raztrgali kravato in srajco, so ga pobili na tla in bi ga bili kmalu odnesli med jetnike, ko bi se nekdo izmed članov straže ne bi znašel in z železnim drogom napadel napadalce. Zgodilo se je, kot smo že rekli, v dobri minuti . . .

Tudi za dežele Latinske Amerike je tak dogodek «neprijeten». Zato ni nič čudnega, če so se ob tem ponovno sprožile polemike o sodnem sistemu in o življenju v zaporih. V Peruju so vsi zapori stari, vsi izhajajo iz prejšnjega stoletja. V vseh perujskih zaporih, ki jih je 32, je mesta za največ 15 tisoč jetnikov. Toda perujsko sodstvo je tako počasno, da ne more sproti reševati sodnih zadev niti kazenskega, niti civilnega značaja. In ker je policija bolj «ekspeditivna» kot sodstvo, je v zaporih nad 45 tisoč ljudi, to se pravi, da je v zaporih trikrat več ljudi kot bi jih moglo in smelo biti.

Pa ne le prevelika gostota. Perujske ječe bolehajo tudi za drugo, na neki način še hujšo boleznijo, za zlo, ki ga predstavljajo mamila. Več kot polovica jetnikov je v zaporu zaradi mamil. Pa ne gre za uživalce mamil, pač pa za ljudi, ki so se kakorkoli «pregrešili» z razpečevanjem ali dobavljanjem mamil. In mamila predstavljajo za Peru, podobno kot za sosednje države, izredno trgovinsko možnost. Po ocenah strokovnjakov, šefi — «mafija» — vnovčijo na leto, seveda preko svoje mreže, za okoli 3 milijarde dolarjev mamil.

To pa je prevelika vsota, prevelika vrednost, da bi mogel policijski aparat ostati neprizadet. Mreži razpečevalcev mamil je uspelo vključiti med sodelavce tudi višje in nižje policijske funkcionarje, še posebej pa osebje ječ. In danes v Peruju nihče ne prikriva dejstva, da je korupcija dosegla zelo visoko raven. Med osumljenci so tudi poslanci vladajoče stranke. Pred nedavnim so trije direktorji zaporov pobegnili v tujino, ko je preiskava dokazala, da so tudi oni vpleteni v trgovino z mamili.

In spet se vračamo k sodstvu. Najhujši in najtežji problem pa je v prepočasnem sodstvu. «Sodišča so počasna, pravica je nedosegljiva» — pravi neki strokovnjak. Samo v glavni ječi, torej tam, kjer so poskusili napraviti atentat na ministra, je več kot polovico jetnikov v zaporu dalj časa, kot bi sicer mogli biti obsojeni, tudi če bi za kaznivo dejanje, zaradi katerega so bili zaprti, dobili največjo, najbolj strogo kazen.

Neki drug strokovnjak pa pravi takole: «V zapor kaj lahko prideš, težje je priti iz njega.» Isti strokovnjak dodaja, da je perujsko sodstvo «neverjetno korumpirano».

Nedavna raziskava pa je povedala še nekaj, kar je težko verjeti. Ko so napravili pregled v treh zaporih v Limi, je pri preštevanju primanjkovalo 112 jetnikov. Bili so na seznamu, v zaporu pa jih ni bilo. Toda, če je na eni strani 112 ljudi primanjkovalo, jih je bilo na drugi strani 35 preveč. Ko so poimensko pregledali in prešteli vse jetnike, so ugotovili, da 35 jetnikov sploh ni na seznamih jetnikov.

V začetku omenjeni atentat na pravosodnega ministra Enriqua Eliasa je dal veliko misliti. Toda do rešitve je daleč in to kljub temu, da je minister, ki verjetno niti ni kriv za vse to, postal tarča, objekt, nad katerim se je zneslo nerazpoloženje ljudi, ki ne morejo več prenašati nereda, za katerega niso oni krivi. **M G**

Na Japonskem kosi rak

TOKIO — Japonsko ministrstvo za zdravstvo je te dni objavilo nekaj grozljivih podatkov: v prvih sedmih mesecih lanskega leta je na Japonskem rak v najrazličnejših oblikah pobral nekaj nad 165.000 življenj. Najpogostejše rakasto obolenje zasledijo v želodcu in je od tega raka umrlo nad 50.000 ljudi. Drugi najhujši rak je rak na pljučih, ki je pobral v sedmih mesecih lanskega leta obilnih 21.000 Japoncev.

MLADINSKI RAZISKOVALNI TABOR «BARKOVLJE 1981»

KAKO SMO POVEZOVALI ŠOLSKE PROGRAME S KONKRETNIMI ŽIVLJENJSKIMI PROBLEMI

Kdo vse je bil v delovanje tega tabora vključen - Zakaj interdisciplinarni pristop - Kako je bilo delo razdeljeno - Premalo sredstev, vendar pa veliko volje

I.

Slovenski raziskovalni inštitut, Odsek za zgodovino pri Narodni in študijski knjižnici in Društvo slovenskih naravoslovcev in tehnikov «Tone Penko» so priredili mladinski poletni raziskovalni tabor, ki je potekal od 22. do 27. junija 1981. Zamisel o taboru je nastajala nekaj časa. Stvarno se je razvijala ob poletnem delu mladih dijakov v sklopu Slovenskega raziskovalnega inštituta in Odseka za zgodovino pri Narodni in študijski knjižnici v Trstu. Poleg tega so nam bili za vzgled mladinski raziskovalni tabori v Sloveniji, kjer se uspešno vršijo za vrsto let. V zadnjih letih se je več dijakov slovenskih višjih šol udeležilo raznih mladinskih raziskovalnih taborov v matični domovini. Na omenjenih predpostavkah je nastala zamisel o mladinskem raziskovalnem taboru pri nas.

Na pripravljalnih sestankih je prevladala zamisel o interdisciplinarnem pristopu, ki je bolj primeren za naše razmere. V Sloveniji so namreč tabori enotnega značaja, posvečeni samo eni smeri dela. Za nas pa je bilo važnejše, da mladinski raziskovalni tabor prispeva k povezovanju šolskih programov s konkretnimi življenjskimi problemi. Istočasno pa mora tabor nuditi mladim priložnost, da bolje spoznajo del območja, ki ga naseljujejo Slovenci v Italiji. Zato v naših razmerah ni kazalo pretesno slediti konceptu tabora, ki ga izvajajo v matični domovini.

Za prvi poizkus mladinskega raziskovalnega tabora pri nas smo pomislili na štiri osnovne smeri dela: naravoslovno, geografsko, zgodovinsko in etnološko. Za izvedbo tabora smo izbrali območje Barkovelj v Trstu. Barkovlje so bile izbrane iz več vidikov: kot stičišče fliša in krasa, kot pretežno slovensko predmestje, ki je v zadnjih dvajsetih letih doživelo korenito spremembo v prebivalstvu; kot območje, na katerem izginjajo nekatere izrazite dejavnosti in načini življenja; kot območje z izredno bogato kulturno - politično dediščino.

Po prvotni zamisli bi moral tabor trajati dva tedna. Zaradi omejenih denarnih sredstev je bilo treba omejiti število udeležencev in dni tabora. Dijaki iz Trsta in Gorice so se prijavili preko profesorjev, ki so nam pomagali pri izvedbi tabora. Nadejali smo se, da bomo strokovne mentorje dobili med profesorskim kadrom slovenskih višjih šol. Žal pa se je našemu vabilu odzvalo le malo profesorjev. Nasloniti smo se morali torej, v glavnem, na strokovni potencial prirediteljev ter na pomoč iz matične domovine. Precej strokovnega gradiva pa je prispevalo Gibanje znanost mladini iz Ljubljane.

Baza, mladinskega raziskovalnega tabora «Barkovlje 1981» je bila v slovenskem dijaškem domu «Srečko Kosovel» v Trstu. Tam so imeli udeleženci tabora prenočišče in hrano. Poleg tega smo v domu imeli na razpolago učilnice, kjer so se vršila predavanja za udeležence ter seveda obdelava zbranega gradiva na terenskem delu v Barkovljah.

Ker gre za prvi tovrstni poizkus pri nas, naj mi bo dovoljeno našteti udeležence mladinskega raziskovalnega tabora. Razdelitev po skupinah:

1. naravoslovna — Helena Cerkvenič, Alenka Dobrila, Nadja Grusovin, Jure Jerman, Erika Junc, Katja Lavrenčič; mentorji — Lili Čebulec, Borut Kodrič in Marinka Pertot
2. geografska — Mira Hrovatin, Kristina Kovačič, Katja Rebula; mentorja — Milan Bufon in Pavel Stranj
3. etnološka — Egle Frandolič, Luka Furlan, Manuela Gravnar, Franka Poropat, Irena Zubalič; mentorici — Zvona Ciglič (Pokrajinski muzej v Kopru) in Mojca Ravnik (PZE za etnologijo pri Filozofski fakulteti v Ljubljani)
4. zgodovinska — Igor Gombač, Lučka Križmančič, Mitja Vekjet; mentorja — Branko Jazbec in Milan Pahor.

Pri delu etnološke skupine je sodeloval še Pavel Ota. Vseh dijakov je bilo torej sedemnajst. Naravoslovna skupina je imela še podskupino, ki se je ukvarjala z morsko biologijo. Tako je v sklopu etnološke skupine delovala skupina raziskovalcev, ki je preučevala ribištvo.

Večina raziskovalnega dela je potekala v tesnem sodelovanju z domačini iz Barkovelj. Predhodno smo seveda imeli sestanek z njimi, kjer smo razložili namen raziskovalnega tabora. Radi so se odzvali našemu vabilu ter izredno požrtvovalno sodelovali z nami. Razvilo se je sodelovanje, ki je rodilo svoje sadove. Sicer pa smo operativno bazo imeli v društvenih prostorih v Ul. Cerreto v Barkovljah. Poleg tega so mladi raziskovalci mnogo dela opravili na terenu med ljudmi. Tudi to je bilo za marsikoga izredno poučna izkušnja.

Udeležba na taboru je zahtevala celotnega človeka. Poleg raziskovalnega dela je tabor predvideval vrsto drugih aktivnosti. Naj navedem nekatere:

1. ogled Barkovelj z morske strani ter iz razgledne točke (skratka strokoven ogled terena, kjer je potekal tabor)
2. predavanja o metodologiji dela in raziskovanja, o varstvu okolja (dr. Stane Peterin iz Ljubljane), o novem pojmovanju etnologije (Zvona Ciglič in Mojca Ravnik)
3. ogled razstave «Zlato Peruja» na gradu Sv. Justa v Trstu
4. prikaz tržaških plesov v priredbi članov TFS «Stu ledi» iz Trsta.

Informativna sredstva so posvetila precej pozornosti raziskovalnemu taboru: Primorski dnevnik (večkrat), Bolettino agencije Alpe Adria, tržaški Il Piccolo, mladinski tednik Mladina, Radio Koper, Radio Trst A, televizija Koper. Skratka tabor je našel odmevnost v prostoru, kjer je deloval.

Enotedenski raziskovalni tabor je prekratek, da bi opravili poglobljeno študijo takega območja, kot ga predstavljajo Barkovlje. V tako kratkem roku ni bilo mogoče opraviti vsega začrtanega programa, vendar je tabor le prinesel tudi strokovno zanimive rezultate. Prvo mesto vsekakor pripada na taboru izdelanemu zemljevidu o narodnostni strukturi Barkovelj. Zemljevid je nastal s sodelovanjem skupine starejših domačinov, ki so kot dobri poznavalci svojega kraja odločilno pripomogli pri delu mladih. Na zemljevidu je prikazano današnje stanje. Pri delu pa se nam je utrnila misel, da bi bilo dobro izdelati zemljevid za leto 1914 ter primerjati oba. Na vsak način bi prišlo do zanimivih podatkov. Tudi ostalo gradivo je nedvomno zanimivo in koristno, saj nazorno prikazuje določeno stvarnost na področju Barkovelj: prikaz vegetacije na prehodu fliša in krasa; biološki prikaz na območju prostora, ki je podvrženo gibanju plime in oseke; karta sedanje izrabe tal v Barkovljah; o ribištvu, o družinskih preteklostih, o navadah, o verovanju ipd.; o kulturno-prosvetnem delovanju itd. Na vsak način tabor ni mogel privesti do zaokrožene raziskave Barkovelj, vendar so mladi raziskovalci zbrali precej gradiva, ki bo služilo vsakemu piscu preteklosti in sedanjosti na področju Barkovelj. To pa je zasluga raziskovalnega tabora.

Za zaključek navajam dva sklepa, ki so ju sprejeli prireditelji in udeleženci mladinskega raziskovalnega tabora «Barkovlje 1981»:

1. nadaljevati pobudo mladinskega raziskovalnega tabora v letu 1982
2. ustanoviti klub mladih raziskovalcev pri nas.

Dogodki po zaključku tabora so pokazali, da gornji trditvi nista prazne besede. Udeleženci tabora se od septembra dalje redno zbirajo na skupnih delovnih sestankih, kjer načrtujejo nadaljnje delo.

S trdno voljo prirediteljev in udeležencev, s podporo raznih komponent slovenske narodnostne skupnosti v Italiji, s strokovno pomočjo matične domovine pa lahko letošnji poizkus mladinskega raziskovalnega tabora prerase v zanimivo in potrebno stvarnost.

milan pahor

(Nadaljevanje sledi)

NOVICE Z VALUTNIH TRŽIŠČ

Rahel padec švicarskega franka, zlato še vedno okoli 400 dolarjev za unčo, funt pa se je okrepil

Na valutnih tržiščih je bilo ta teden spet živahnejše, vendar ni prišlo do posebnih premikov, vsaj kar se tiče dolarja in zlata. Dolar se je ohranil na visoki ravni in je v četrtek veljal 1210 lir ali 2,26 marke. Zlato je nihalo med 402 in 396 dolarji za unčo, srebro je spet padlo na 8 dolarjev. Britanski funt je pridobil dober odstotek, švicarski frank pa je izgubil poldrugi odstotek zaradi izjave guvernerja švicarske narodne banke, da bodo švicarske oblasti letos preprečevale pretirano ovrednotenje franka. Marka se je ohranila na prejšnji ravni, prav tako italijanska lira, ki je celo zlezla na prvo mesto v evropski valutni skupini.

Dolar je sicer padel v ponedeljek na 1193 lir, že v torek pa je porastel na 1204 lire, v četrtek pa je veljal celo 1210 lir, 2,26 marke, 1,83 Šv. franka in 221 jenov. Že je kazalo, da bo dolar nekoliko padel (veljal je že 2,23 marke), ko so porastle obresti za eno točko in dolar se je spet okrepil. Baje nadzira nihanje dolarja Federalna rezerva, čeprav za kulisami. Po vsem tem je pričakovati, da se bo dolar še dalje ohranil na sedanji stopnji (okrog 2,25 marke), a se ne bo niti pretirano okrepil, ker bi to spravilo ameriško gospodarstvo v recesijo. Nekateri menijo, da bi se dolar v tem letu lahko usidral na kotaciji, ki naj bi bila le nekoliko nižja od sedanje.

Kanadski dolar je tudi v prejšnjem letu dobesedno sledil ameriškemu, saj je ostalo njuno razmerje nespremenjeno. Za en kanadski dolar je mogoče dobiti v ZDA še vedno 0,8 - 0,83 ameriškega dolarja. Pojav si je mogoče razložiti z gospodarskim sodelovanjem ter s političnimi elementi.

Zlato je nihalo v mejah poldrugega odstotka, proti sredini tedna je zlezlo nad 400 dolarjev, zadnje dni pa je spet padlo pod 400 dolarjev za unčo. V Milanu je stal gram zlata od 15.000 do 15.500 lir. Za dragocene kovine niso napovedovanja za to leto nič kaj obetavna, ker se bo po vsej verjetnosti dolar ohranil na visoki stopnji.

Britanski funt je poskočil za poldrugi odstotek in je veljal v četrtek 2318 lir, verjetno zaradi razmeroma visokih obresti, ki jih nudijo naložbe v tej valuti.

Švicarski frank je padel za poldrugi odstotek zaradi izjave guvernerja švicarskega centralnega bančnega zavoda, da se bodo švicarske oblasti letos na vse načine branile pretiranega ovrednotenja franka.

Marka je ohranila prejšnje razmerje v odnosu do dolarja, a je le malenkostno pridobila nasproti liri, ki se je celo povzpela na prvo mesto v evropski valutni skupini.

Japonski jen je padel za en odstotek nasproti dolarju, a velja še vedno okrog 5,5 lire. Po umiritvi položaja okrog švicarskega franka bi lahko prišlo sedaj do navala na japonski jen.

(srs)

NAKUPNA CENA TUJIH VALUT

	Trst 7. 1. 1982	Celovec 7. 1. 1982	Zürich 7. 1. 1982	Beograd 8. 1. 1982
Ameriški dolar	1200.—	15,50	1,81	40,57
Kanadski dolar	1000.—	13,00	1,53	33,59
Nemška marka	532.—	691,00	80,84	1810,15
Holandski florint	480.—	629,00	73,67	1646,15
Belgijski frank	26.—	36,65	4,74	104,11
Danska krona	160.—	209,50	24,74	553,94
Švedska krona	212.—	278,80	32,84	733,80
Norveška krona	200.—	266,50	31,37	701,13
Francoski frank	207.—	270,40	31,84	712,93
Italijanska lira	—	1.28	1,49	3,38
Angleški funt	2285.—	29,60	3,50	78,26
Irski funt	1800.—	—	—	62,87
Švicarski frank	660.—	867,50	—	2265,32
Avstrijski šiling	76.—	—	11,53	258,02
Japonski jen	5.—	6,95	0,84	18,14
Avstralski dolar	1250.—	—	—	45,00
Španska peseta	11,70	15,40	1,87	41,26
Portugalski eskudo	16,70	20,00	2,80	—
Jug. dinar: mali	24,50	32,00	3,90	—
veliki	25.—	33,00	3,90	—
Grška drahma	19.—	23,00	—	67,55

VZHODNOEVROPSKE VALUTE	8. 1. 1982
Sovjetski rubelj	240 - 285
Poljski zlot	—
Češka krona	40
Madžarski forint	29
Romunski lej	24
Bolgarski lev	350 - 390
Turška lira	9

DRAGOCENE KOVINE 7. 1. 1982	Nakup	Prodaja
ZLATO		
Milan (g)	15.600	15.800
ZLATO		
London (unča)	397 dol	397,25
SREBRO		
Milan (kg)	322.700	330.100
PLATINA		
Milan (g)	14.700	15.000

RADIO TELEVIZIJA

ITALIJANSKA TV
Prvi kanal

10.00 Lucien Leuwen - TV nadaljevanka
11.00 Družina Mezil
11.25 Pred 40 leti: svet v vojni: Italija v vojnem vihanrju
12.15 Cleto Testarossa
12.30 Check-up - oddaja o medicini
13.30 DNEVNIK 1
14.00 Martin Eden - TV nadaljevanka
14.30 «Intermezzo» - film Nastopata Leslise Howard in Ingrid Bergman
15.40 Quark - posebna oddaja Odkritja in raziskave na planetu Zemlja
16.30 in 17.05 Jaz, sobota - 1. del
17.00 DNEVNIK - Flash
18.10 Izžrebanje loterije
18.18 Nabožna oddaja
18.15 Posebna oddaja iz parlamenta
18.50 Trapper - TV film
19.45 Almanah
20.00 DNEVNIK 1
20.40 Igralec, ljubezen moja Zabavno - glasbena oddaja, ki jo vodi Gigi Proietti Znani italijanski odrski umetnik Luigi Proietti se je vrnil na TV. Pred tednom dni je bila na vrsti prva oddaja, v kateri je bil tako rekoč sam samcat na odru in zabaval ljudi s svojim neverjetnim in nepredvidenim programom. Režiser Falqui je v zvezi s tem rekel: «Štiri ure je nepretrgoma igral samega sebe. Bil je to pravi pravcati umetni ogenj ki ga zmore le Luigi Proietti». Kaj bo pokazal nocoj, ne vemo, saj je, kot smo rekli, nepredvidljiv
22.00 Eleonora - TV nadaljevanka Nastopata Giulietta Masina in Giulio Brogi
23.05 Napoved sporeda za prihodnji teden
23.20 DNEVNIK 1
23.45 Vzgojna oddaja

Drugi kanal

10.00 Maria de Rudenz - opera
12.10 Harold Lloyd show
12.30 Replay
13.00 DNEVNIK 2 - Ob 13. uri
14.00 Vzgojna oddaja
14.30 DNEVNIK 2 - sobotne športne vesti Evrovizija: smuk za moške Sanremo: golf master Evrovizija: rugby: Barbarians - Avstralija
16.40 Rudnik pod snegom
17.45 DNEVNIK 2 - Flash
17.50 Napoved sporeda za naslednji teden
18.05 DNEVNIK 2 - Dribbling
18.45 Izžrebanje loterije
18.50 Il sistemone - nagradno tekmovanje, ki ga vodi Milly Carlucci
19.45 DNEVNIK 2 - Vesti
20.40 Zakaj pa niso Evansa vprašali? po romanu A. Cristie Frankie in Bobby vendarle uspeta premagati ječarja. Zavežeta ga in ga zapreta na podstrešje. Nato pokličeta policijo ter zdravnika, kajti v prizidku sta našla Moiro Nicholson, ki je kazala, da njeno zdravstveno stanje ni najboljše. Morda je bila celo z mamili omamljena. Kmalu za tem pa sta Bobby in njegova prijateljica med preiskavo staknila novo «rdečo niti», ki bi ju mogla pripeljati do cilja . . .
21.35 Alfie - film Nastopata Michael Caine in Shelley Winters
23.25 DNEVNIK 2 - Zadnje vesti

Tretji kanal

16.45 Vabilo
17.15 Marok - film Nastopata Marlene Dietrich in Gary Cooper
18.45 Napoved sporeda za naslednji teden
19.00 DNEVNIK 3
19.35 Programi tretje TV mreže
20.05 «Figurinai di Liguria»
20.40 Vas Govi Življenje od 1935 do 1940 5. del
23.05 DNEVNIK 3

JUGOSLOVANSKA TV
Ljubljana

8.00 Poročila
8.05 Potovanje škrata Spančkoli na - otroška serija
8.15 Glasba za cicibane
8.35 Koncert na gozdni jasi
9.00 Jelenček - otroška serija
9.30 Pisani svet: otroci pri delu
9.55 Zgodovina letalstva
10.50 Jedrska revolucija: Atom po vojni Druga svetovna vojna se je zaključila z dvema strahotnima zločinoma: Američani so v prvih dneh avgusta — 6. in 9. — odvrgli na Hiro šimo in Nagasaki atomsko bombo, ki so jo prej preizkusili v Nevadi. S tem pa so hoteli dovčerajšnjemu vojne mu zavezniku Sovjetski zvezi povedati, naj bo mirna in tiha, kajti le oni imajo takšno orožje, da z njim lahko spravijo na kolena katerega koli nasprotnika. Toda s tem, da je vojna bila že mimo, se raziskave na atomskem področju niso nehale. Nasprotno, začele so se vročične raziskave predvsem za izpopolnitev atomskega orožja. Bili smo namreč v dobi hladne vojne in napetost v svetu je zahtevala brezkompromisno tekmo v novem orožju, tekmo, ki se še danes ni končala. Toda danes bo govor o francoskem ciklusu raziskav na tem pod ročju
11.20 Nova pomlad zelena novi cvet bo pognal, dokumentarna oddaja
11.55 Morzine: smuk za moške
13.00 Ljudje in zemlja
15.55 Poročila
16.00 Košarka
17.30 Črna kokoška - film
18.40 Snežna vila - pravljica
18.55 Naš kraj - Planica
19.00 Zlata prica: Hfatimirova gostoljubnost
19.15 Risanka
19.30 TV dnevnik
20.00 Večer z Ditko Haberl
20.45 Cirkus
21.10 Zrcalo tedna
21.25 V soboto pa v mesto - film
23.05 Poročila

Koper

15.30 in 17.30 Morzine: smuk za moške
16.00 Košarka - Jugoslovansko prvenstvo
18.00 Film - ponovitev
19.30 Risanke
20.15 TVD - Stičišče in Dve minuti
20.30 Lokostrelci iz Sherwooda - film
21.50 TVD - Danes
22.00 Nikola Tesla - TV nadaljevanka Ob koncu TVD - Danes

Zagreb

18.30 Oliver Mandić in Beograd ponoči - zabavno glasbena oddaja
19.00 Oddaja narodnozabavne glasbe
20.00 TV kaseta: Meri Cetinić
20.30 Gledališče poezije
21.20 Feljton

ŠVICA

17.25 Glasbena oddaja
18.00 Danes je sobota

TRST A

7.00, 8.00, 10.00, 13.00, 14.00, 17.00, 19.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.10 Almanah: Tudi starost je lahko lepa; 8.45 Glasbene skice; 9.30 Fleši mimogrede. . .; 10.10 Koncert; 11.30 Poldnevniški razgledi: Izbrani listi; 12.00 Nas anu zütra, danes in jutri: oddaja o Reziji; 13.20 Glasba po željah; 14.10 Mladi pisci; 14.30 Poslušali boste; 14.55 Naš jezik; 15.00 Začnimo s črko «A»; 17.10 Mi in glasba: deželni solisti in zbori; 18.00 Mali oder: Mark Twain: «Zabranjeno jabolko»; 18.45 Vera in naš čas.

KOPER
(Italijanski program)

6.30, 7.30, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 17.30, 18.30 Poročila; 6.00 Glasba za dobro jutro; 7.15 Horoskop; 8.32 Count down; 9.15 Jack London — Dolina meseca; 10.00 Z nami je. . .; 10.32 Glasbeni odmor in Horoskop; 10.45 Mozaik, glasba in nasveti; 11.00 Kim, svet mladih; 11.32 Zimzelen; 12.00 Na prvi strani; 14.33 Lahka glasba; 15.00 Diskorama; 15.45 Igra orkester Borghesi; 16.00 Istrski akvareli; 16.10 Italijanski zbori; 16.32 Glasbeni vikend; 16.55 Pismo iz. . .; 18.45 Slišimo se jutri.

KOPER
(Slovenski program)

6.30, 7.25, 13.30, 14.30 Poročila; 6.00 Glasba za dobro jutro; 6.05 Jutranji koledar; 6.15 Obvestila in reklame; 6.37 Kinospored; 7.15 Najava sporeda; 13.05 Med rojaki v zamejstvu; 13.37 Zapojmo in zaigrajmo; 14.00 Moja generacija; 14.35 Glasbeni notes, objave; 15.00 Dogodki in odmevi; 15.30 Glasba po željah; 16.00 Sobotni piknik; 16.15 Zanimivosti našega juke boxa; 16.30 Primorski dnevnik; 16.45 Zabavna glasba, objave.

RADIO 1

7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 17.00, 19.00 Poročila; 6.00 - 8.45 Prvi kanal; 9.02 - 10.03 Vikend; 10.15 Uporniki, sanjači, utopisti; 10.45 Poje Mina; 11.30 - 12.03 Black-out; 12.20 Oddaja o kinematografiji; 13.30 Rock glasba — novosti; 14.28 Olim leta 2000; 15.00 Glasbeno govorni program z Milvo in O. Lionellom; 16.25 Mi kot vi; 17.03 Napotki za avtomobiliste; 17.30 Nove plošče; 18.15 Objektiv Evropa; 18.45 Odbojka, italijansko prvenstvo; 19.30 Jazz glasba; 20.00 Black-out; 20.40 Nocoj v Firencah z Alfredom Bianchinijem in Ave Ninchi; 21.00 Z kakor zdravje; 21.30 Radijska drama; 22.00 Radijska priredba; 22.28 Robespierre — radijska drama; 23.10 Telefonski klic.

RADIO 2

6.30, 7.30, 8.30, 9.30, 10.00, 11.30, 12.30, 13.30, 15.30, 16.30, 17.30, 18.30, 19.30 Poročila; 6.00 - 8.00 Minula leta; 8.45 Napoved sporeda; 9.00 Zaročenca — branje romana; 9.32 - 10.03 Radijska priredba; Vsakdanje življenje; 13.41 Sound - Track, glasba in kino; 15.00 Srce Evrope: kratko potovanje v Beethovnovo življenje; 15.42 Hit parade; 16.32 Izžrebanje loterije; 17.02 Glasba Riza Ortolanija; 17.32 Srečanje z gledališčem — radijska dvodejanka; 19.15 Poje Renato Zero; 19.50 Protagonisti jazz glasbe; 21.00 Simfonični koncert; 22.15 Poje Claudio Chieffo.

LJUBLJANA

6.30, 7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 19.00 Poročila; 6.10 Prometne informacije; 6.20 Rekreacija; 6.45 Prometne informacije; 6.50 Dobro jutro, otroci; 7.25 Z radiom na poti; 8.05 Pionirski tednik; 9.05 Glasbena matineja; 9.45 Zapojmo pesem; 10.05 Lahka glasba; 10.40 Po republikah in pokrajinah; 11.05 Pojo amaterski zbori 11.30 Pogovor s poslušalci; 12.10 Godala v ritmu; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Veseli domači napevi; 13.00 Iz naših krajev; 13.20 Zabavna glasba; 13.30 Priporočajo vam. . .; 14.05 Glasbena panorama; 15.00 Dogodki in odmevi; 15.30 Zabavna glasba; 15.50 Radio danes, radio jutri; 16.00 Vrtiljak; 17.05 Spoznavajmo svet in domovino; 18.30 Mladi mladim; 19.25 Zabavna glasba; 19.35 Mladi mostovi; 19.55 Domovina je ena; 20.00 Sobotni zabavni večer; 21.00 Oddaja za Slovence na tujem;

NOGOMET

ŽREBANJE ZA EVROPSKO PRVENSTVO

Jugoslovani zadovoljni, Italijani ne

V skupini z «azzurri» tudi ČSSR - Miljanić: «Žreb nam je bil naklonjen, toda naših tekmecev ne gre podcenjevati» - Finalni del v Franciji leta 1984 - V četrtfinalu mladi «azzurri» proti Škotom

PARIZ — V veliki dvorani Sorbone v Parizu je bilo včeraj ob prisotnosti kar 500 ljudi (zvezni trenerji, nogometaši, časnikarji itd.) žrebanje za sestavo izločilnih skupin za evropsko nogometno prvenstvo. Finalni del le-tega pa bo leta 1984 v Franciji.

Žreb je bil gotovo bolj naklonjen Jugoslovanom kot Italijanom. «Plavi» bodo namreč v 4. skupini igrali skupno z Walesom, Bolgarijo in Norveško. Najtežji nasprotnik za Miljanićeve varovance bo bržkone Wales, medtem ko naj bi bila Bolgarija in Norveška trenutno za «plave» skromna nasprotnika.

Zvezni trener Miljan Miljanić pa je izjavil: «Žreb nam je bil naklonjen, toda naših tekmecev ne gre podcenjevati. V Evropi ni več lahkih nasprotnikov. Na vsakem srečanju bo treba dati vse od sebe.»

Zanimivo je, da je v italijanskem taboru po tem žrebu še najbolj optimistično razpoložen prav zvezni trener Enzo Bearzot, ki je sicer priznal, da bo naloga predvsem proti ČSSR izredno težka, vseeno pa meni, da bo Italiji uspelo se uvrstiti v sklepni del tega tekmovanja.

Večina «azzurrov» pa je izjavila, da je njihova skupina zelo težka.

Posamezne nogometne zveze se bodo morale dogovoriti za organizacijo srečanj do 30. marca 1982. Izločilni del pa se bo moral končati do 31. decembra 1983.

Včeraj pa je bilo žrebanje tudi četrtfinalnih parov za EP reprezentanc pod 21. letom.

Italija bo v četrtfinalu igrala proti Škotski:

Četrtfinalni pari
Francija — Sovjetska zveza
Španija — Zahodna Nemčija
Poljska — Anglija
Italija — Škotska

TAKO ZA EP

SKUPINA 1
Belgija, Vzhodna Nemčija, Škotska, Švica.

SKUPINA 2
Poljska, Sovjetska zveza, Portugalska, Finska.

SKUPINA 3
Anglija, Madžarska, Grčija, Danska, Luksemburg.

SKUPINA 4
JUGOSLAVIJA, Wales, Bolgarija, Norveška.

SKUPINA 5
ITALIJA, Češkoslovaška, Romunija, Švedska, Ciper.

SKUPINA 6
Zahodna Nemčija, Avstrija, Severna Irska, Turčija, Albanija.

SKUPINA 7
Španija, Nizozemska, Irska, Islandija, Malta.

ŽREBANJE ZA SP

Italija v prvi žari

PARIZ — Predsednik mednarodne nogometne zveze, Brazilec Joao Havelange je izjavil, da bo žrebanje za sestavo skupin za svetovno prvenstvo v Španiji po že znanem «sistemu».

Havelange je dejal, da bodo imena reprezentanc v štirih žarah v Madridu naslednja:

ŽARA 1: Italija, ZRN, Španija, Anglija, Argentina in Brazilija.
ŽARA 2: Avstrija, ČSSR, Jugoslavija, SZ, Madžarska in Poljska.
ŽARA 3: Severna Irska, Škotska, Francija, Belgija, Peru in Čile.
ŽARA 4: Alžirija, Kamerun, Honduras, Salvador, Kuvajt, Kitajska ali Nova Zelandija.

CHICAGO — Izidi teniškega ekshibicijskega turnirja v Chicagu: McEnroe (ZDA) - Nastase (Rom.) 6:3, 6:2; Connors (ZDA) - Fibak (Polj.) 7:6, 3:6, 6:2; Lendl (ČSSR) - Teltscher (ZDA) 7:5, 6:1.

SMUČANJE — *V VELESLALOMU ZA SP*

Kolajni za sestri Epple

Irena je zmagala, Maria je bila tretja (druga pa Hessova) - Danes v Pfrontnu še «mariborski» veleslalom

PFRONTEN — Včerajšnji ženski veleslalom za svetovni pokal v Pfrontnu je potekal v znamenju družine Epple, saj sta sestri Irene in Maria osvojili prvo in tretje mesto, med njiju se je vrinila le Erika Hess, ki pa je zaostala za zmagovalko za več kot sekundo.

Zahodne Nemke so se sploh včeraj izkazale, saj so kar štiri prišle do točk svetovnega pokala. Zadovoljiv uspeh so dosegle tudi Švicarke in Liechtensteinke, razočarane pa so bile Francozinje, ki so od tega nastopa vsekakor pričakovale več.

Prav tako se prodor med najboljše ni povsem posrečil Italijankam, saj je le Bocchettijeva prišla do točk svetovnega pokala.

Med Jugoslovankami je bila zopet najuspešnejša najmlajša, Leskovškova, ki je bila najboljša Jugoslovanka tudi v Mariboru na «Zlati lisici». Tokrat so se ji točke za svetovni pokal izmuznile le za las. S časom 2'29"28 je osvojila 17. mesto, le s tri desetinke boljšim časom pa bi dobila točke. Med ostalimi Jugoslovankami je bila Jermanova s časom 2'30"69 na 29. mestu, druge pa so imele slabše uvrstitve.

Danes bo na sporedu v Pfrontnu še en veleslalom in sicer tisti, ki so ga morali v Mariboru zaradi pomanjkanja snega odpovedati.

Lestvica veleslaloma:

1.	I. Epple (ZRN)	2'24"70
2.	Hess (Švi.)	2'25"81
3.	M. Epple (ZRN)	2'25"92
4.	Konzett (Liecht.)	2'26"31
5.	Hass (Švi.)	2'26"67
6.	Hächer (ZRN)	2'27"14
7.	P. Wenzel (Liecht.)	2'27"42
8.	Steiner (Av.)	2'27"59
9.	Haight (Fr.)	2'28"15
10.	Pelen (Fr.)	2'28"48
11.	Rocchetti (It.)	2'28"53
12.	Kirchler (Av.)	2'28"58
13.	Nelson (ZDA)	2'28"79
14.	Gerg (ZRN)	2'28"89
18.	Zini (It.)	2'29"46

Skupna lestvica svetovnega pokala:

1.	Hess (Švi.)	193
2.	I. Epple (ZRN)	164
3.	Cooper (ZDA)	99
4.	Quario (It.) in P. Pelen (Fr.)	77
6.	H. Wenzel (Liecht.)	72
7.	Konzett (Liecht.)	62
8.	Sölkner (Av.)	51
9.	M. Epple (ZRN)	49
10.	De Agostini (Švi.) in Gross - Gaudenier (Fr.)	45

Lestvica svetovnega pokala za veleslalom:

1.	I. Epple (ZRN)	95
2.	Hess (Švi.)	66
3.	M. Epple (ZRN)	47
5.	McKinney (ZDA) in Pelen (Fr.)	30

IZARADI SLABEGA VREMENA

Današnji smuk odpadel

MORZINE — Moški smuk v Morzineu, ki bi moral biti danes, so odpovedali, ker je včeraj slabo vreme (veter, dež, megla) preprečilo izvedbo predpisanih dveh poskusnih voženj.

V zamemo za odpovedani smuk bodo v Morzineu opravili danes veleslalom, smuk pa bodo opravili v petek v Kitzbühlu.

Fabi na tolemanu

MONZA — Teo Fabi, 26 let, iz Milana, bo v letošnjem tekmovanju v formuli 1 vozil na avtomobilu candy-toleman.

NOGOMET — NAŠE EKIPE V AMATERSKIH LIGAH

Naši pred težkimi srečanji

Vesna bo gostovala v Gradežu - V 2. AL le Primorje doma - Sovodnje spet na vrhu?

1. AMATERSKA LIGA

Po dveh nedeljah počitka zaradi praznikov se bo prvenstvo jutri nadaljevalo s pari zadnjega kola zimskega dela prvenstva. Naslov zimskega prvaka si je že predčasno zagotovila ekipa Is. Turriaca. Bolj zapleteno je vsekakor stanje na spodnjem delu lestvice.

Gradese — Vesna

V zadnjem kolu prvega dela prvenstva gostuje Vesna v Gradežu proti domači ekipi Gradese. Naloga Križanov ni brezupna. Ekipa iz Gradeža je sicer doslej zbrala že 14 točk, na domačih tleh pa ni povsem zadovoljila. V sedmih nastopih je kar dvakrat izgubila (Costalunga, Torviscosa), trikrat je igrala neodločeno, le dvakrat pa je zmagala, in sicer proti ekipama spodnjega dela lestvice. Doma pa je dosegla le štiri zadetke. Če bo Vesna torej igrala požrtvovalno, bi se lahko vrnila iz Gradeža nepremagana.

2. AMATERSKA LIGA

Tudi v tej ligi se bo prvenstvo nadaljevalo s pari zadnjega (15.) kola zimskega dela prvenstva. To kolo bo za naše ekipe precej naporno, saj bodo igrale vse v gosteh.

Campi Elisi — Breg

Po dveh zaporednih zmagah (Campanelle in Opicina) bodo Brežani gostovali pri ekipi, ki je v zadnjih nastopih povsem odpovedala. Enajsterica Campi Elisi je po odličnem startu prav v zadnjih dveh domačih nastopih izgubila. Vseeno naloga Brežanov ne bo lahka. Naši pa so trenutno v dobri formi.

Opicina — Kras

Kras bo nedvomno pred težkim gostovanjem, čeprav gre omeniti, da Opicina le ni tako močno moštvo, kot je bilo pred prvenstvom pričakovati. Kras ima torej možnost, da proti temu nasprotniku iztrži vsaj točko.

Stock — Zarja

Vodilni Stock je najmočnejša ekipa v tej ligi. Naloga Bazovcev bo torej izredno težka. Križmančič in tovariši pa ne bodo že vnaprej vrgli puške v koruzo in z oprezno igro v obrambi bi lahko tudi osvojili točko.

Primorje — Zaule

Prosečani so v zadnjih tekmah nanizali kar 11 uspešnih izidov in tako zbrali 18 točk. Proti ekipi Zaule bodo igrali doma. Vseeno pa bo jutrišnja naloga Prosečanov vse prej kot lahka. To pa zato, ker bo verjetno moštvo igralo v zelo okrnjeni postavi. Poleg Debernardija in Angilerija bosta verjetno manjkala še Schipizza in Samese.

3. AMATERSKA LIGA

Na Tržaškem

V jutrišnjem, 13. kolu bosta oba naša predstavika igrala doma.

Gaja - S. Anna

Moštva S. Anne gotovo ne gre podcenjevati, vsekakor pa so doslej gajevci povsem zadovoljili in zato je upanje domačih navijačev na osvojitev obeh točk tudi povsem upravičeno.

Primorec — Union

Trebenci bi morali jutri brez posebnih težav osvojiti svojo četrto prvenstveno zmago. Union je namreč zadnji na lestvici. Doslej je osvojil le 3 točke z zelo slabo «gol-razliko» (8:23).

B. R.

Na Goriškem

San Lorenzo — Juventina

Po dveh zaporednih spodrsljajih (v Doberdobu proti Mladosti ter doma proti Audaxu) si Juventina ne sme privoščiti več negativnih rezultatov. Štandrežci so namreč po začetnih negotovostih dobro igrali in dosegli serijo pozitivnih rezultatov, ki so se zaključili pred dvema kolома. Jutri bodo Borghesovi varovanci igrali proti San Lorenzu, ki ima 2 točki prednosti. Tekma bo torej pomembna za obe enajsterici in vsak rezultat je mogoč.

Sovodnje — Piedimonte

Osrednje kolo jutrišnjega kola bo prav gotovo v Špetru, kjer se bo vodeči Isonzo srečal s tretjeuvrščenim Sagradom. To pa bi morali izkoristiti Sovodenjci, ki bodo pred domačim občinstvom gostili Piedimonte. V primeru zmage in remija v Špetru, bi se Marsonovi varovanci ponovno povzpeli na vrh lestvice. Vsekakor je za to potrebna najprej zmaga slovenske ekipe; zmaga, ki pa ne bo tako lahka, saj je Piedimonte dokaj nepredvidljiva ekipa. Po uspehu v Koprivnem pa menimo da imajo slovenski fantje možnost, da osvojijo obe točki.

Mladost — Brazzanese

Tekma v Doberdobu ne bo med najlažjimi za Ferletičeve varovance. Že res, da so Doberdobci dosegli dve zaporedni zmagi, toda velja omeniti, da je Brazzanese solidna ekipa in to dokazuje tudi njen položaj na lestvici. Kljub temu smo prepričani, da bodo Doberdobci znali premostiti tudi to oviro.

-pr-

Domači šport

DANES

SOBOTA, 9. JANUARJA 1982

KOŠARKA

MOŠKA C - 1. LIGA
18.30 v Trevisu: Vigor S. Cuore - Jadran;

PROMOCIJSKA LIGA
20.30 v Trstu, «1. maj»: Bor - Grandi motori; 18.00 v Gorici: Dom - Ronchi;

KADETI
15.00 v Nabrežini: Sokol - Scoglietto;

NAMIZNI TENIS

DEŽELNI TURNIR
15.00 v Gorici: nastopajo tudi Kras, Dom in Bor;

ŽENSKA PROMOCIJSKA LIGA
15.00 v Gorici: nastopata tudi Dom in Kras;

ODBOJKA

ŽENSKA B LIGA
18.00 v Trstu, «1. maj»: Bor Intereuropa - Prata Pordenon; 21.15 v Vidmu: Nuove Ceramiche - Sokol;

MOŠKA C-1 LIGA
18.00 v Trstu, Morpurgo: Solaris - Bor JIK Banka;

ŽENSKA C-2 LIGA
18.00 na Proseku: Kontovel - Breg; 20.30 pri Banih: Sloga - AUSA PAV Červinjan;

ŽENSKA D LIGA
18.30 pri Banih: Sloga - Bor; 17.30 v Dolini: Breg - S. Sergio;

MOŠKA D LIGA
20.30 v Foljanu: Mobilcasa - Olympia Gorica; 20.30 v Štandrežu: Juventina - Libertas Krmin;

JUTRI

NEDELJA, 10. JANUARJA 1982

NOGOMET

1. AMATERSKA LIGA
14.30 v Gradežu: Gradese - Vesna;

2. AMATERSKA LIGA
14.30 pri Domju: Campi Elisi Prisco - Breg; 14.30 na Općinah: Opicina - Kras; 14.30 v Trstu: Drevored Sanzio: Stock - Zarja; 14.30 na Proseku: Primorje - Zaule;

3. AMATERSKA LIGA
14.30 na Padričah: Gaja - S. Anna; 14.30 v Trebčah: Primorec - Union; 14.30 v Koprivi: S. Lorenzo - Juventina; 14.30 v Sovodnjah: Sovodnje - Piedimonte; 14.30 v Doberdobu: Mladost - Brazzanese;

NAJMLAJŠI
10.30 v Dolini: Breg - Giarizzole; 10.30 v Bazovici: Zarja - Opicina Supercaffè; 8.45 na Proseku: Portuale - Primorje;

KOŠARKA

PROMOCIJSKA LIGA
11.00 na Općinah: Polet - Barcolana; 11.00 na Kontovelu: Kontovel - Edera;

PROPAGANDA
10.00 v Trstu, Istrska ulica: Don Bosco B - Kontovel; 11.30 v Trstu, stadion «1. maj»: Bor - Libertas;

KADETI
9.15 v Trstu, Miramarski drevored: Ferroviario A - Bor;

NARAŠČAJNIKI
9.30 na Kontovelu: Kontovel - Ferroviario; 12.45 v Miljah: Inter - Bor;

NAMIZNI TENIS

MLADINSKE KATEGORIJE
9.00 v Gorici: nastopajo tudi naša društva.

ATLETIKA

POKRAJINSKO PRVENSTVO V KROSU
8.30 v Bazovici: nastopa tudi Adria.

TOTIP

1. — prvi	1	1	
drugi	X	1	
2. — prvi	X	2	
drugi	2	X	
3. — prvi	X	1	2
drugi	2	X	1
4. — prvi	X	1	
drugi	1	X	
5. — prvi	2	1	
drugi	1	2	
6. — prvi	X	1	2
drugi	1	2	X

ZVEZA SLOVENSKIH ŠPORTNIH DRUŠTEV V ITALIJI

vabi na

NAGRAJEVANJE ŠPORTNIKOV LETA 1981

ki bo v četrtek, 14. t.m., ob 20.30 v KULTURNEM DOMU v Trstu.

SPORED:
— nastop harmonikarske skupine Glasbene matice
— govor
— predstavitev knjige prof. ALDA RUPLA «Šport med Slovenci v Italiji»
— nagrajevanje

SMUČARSKI SKOKI — TURNEJA TREH DEŽEL

PREMOČ NORVEŽANOV V TRBIŽU

Med člani je zmagal Holmen, med mladinci Hirner Italijana Rigoni in Tomasi odlična - Danes v Beljaku

(Naš poseben dopis iz Trbiža)

«Z našim nastopom ne moremo biti zadovoljni,» je dejal jugoslovanski članski trener Janez Jurman ob koncu včerajšnje prve izmed treh preizkušenj tradicionalne, že štirinajste skakalne turneje treh dežel, Furlanije - Julijske krajine, Slovenije in Koroške. «V prvi seriji,» je nadaljeval Jurman, «je veter pomagal tekmovalcem. Rezultat tega so bili dolgi skoki, zato pa so tudi serijo razveljavili. V drugem spustu pa nismo bili več tako dobri. Vendar sem prepričan, da bomo v preostalih dveh preizkušnjah današnjo uvrstitev popravili.»

Če se «plavi» ne morejo veseliti, tega ne moremo trditi za «azzurre». To potrjujejo rezultati, ki so jih dosegli.

Organizatorji turneje so letos imeli res srečno roko z datumom. Zaradi odpovedi mednarodnega tekmovanja v smučarskih skokih v Franciji, se je včeraj zbralo kar 99 tekmovalcev iz 14 držav. Udeležba pa ni bila samo številna, ampak tudi izredno kakovostna, saj je Norveška na primer nastopila kar s sedmimi odličnimi tekmovalci, Avstrijce pa je vodil lanski svetovni prvak Kogler.

Prvo serijo so razveljavili, ko je Norvežan Jansen Holmen skočil 89,5 m in pri tem padel. Če bi bil skok veljaven bi bil to novi rekord skakalnice, (Lido Tomasi z 88 m). V neveljavni prvi seriji sta bila med Jugoslovani najbolj solidna Bizjak (81 m) in Lotrič (82,5). Več od Lotriča so skočili le Norvežan Hansen (84 m), Bremseth (88,5 m), Bogseth (84 m) in Holmen (89,5 m) ter Avstrijec Groyer (85,5 m). Med Italijani je Masini dosegel znamko 71,5 m, Less 78 m, Wegher 78 m, Carli 79 m, Tomasi in Rigoni pa v tej seriji nista prišla na vrsto.

Druga serija je prinesla precej sprememb, zlasti jugoslovanski skakalci so poslabšali svojo uvrstitev. (Edinole Tepeš se je nekoliko popravil). Norvežani pa niso zapustili presenečenj in so premočno zmagali.

Tekmovanje, ki je potekalo na zelo dobro pripravljeni skakalnici in v lepem, čeprav hladnem vremenu se je zaključilo precej pozno.

Danes ob 13. uri bo na sporedu druga preizkušnja v Beljaku, jutri pa zaključni nastop v Mariboru, kjer so kljub velikim težavam zaradi pomanjkanja snega le uredili skakalnico. Na tej končni preizkušnji ne bo Jugoslovanov Žagarja, Bizjaka in Bajca, ki bodo odpotovali na tekmovanje za svetovni pokal na Japonsko, namesto njih pa bosta nastopila Benedik in Globočnik, ki sedaj služita vojaški rok. Medtem pa kaže, da bodo vse ostale države nastopile v včerajšnji sestavi.

Včerajšnji rezultati so bili taki:

ČLANI

1.	Holmen (Nor.)	111,6	(81)
2.	Hanssen (Nor.)	111,5	(80)
3.	Mobek (Nor.)	110,6	(81)
4.	Bremseth (Nor.)	108,7	(79,5)
5.	Rigoni (It.)	108,5	(80)
6.	Tomasi (It.)	108	(80)
7.	Groyer (Av.)	106,2	(77,5)
8.	Kogler (Av.)	105,7	(77)
	Boegseth (Nor.)	105,7	(79,5)
10.	Klauser (ZRN)	104	(77,5)
16.	Tepeš (Jug.)	99,6	(76)
17.	Carli (It.)	68,7	(74,5)
19.	Wegher (It.)	96,9	(74)
20.	Lotrič (Jug.)	96,8	(73)
27.	Bajc (Jug.)	92,2	(72)
29.	Ulaga (Jug.)	91,7	(72)
32.	Norčič (Jug.)	91,1	(71)
35.	Bizjak (Jug.)	90,6	(71)
46.	Žagar (Jug.)	85,4	(69)
49.	Less (It.)	83,3	(68)
61.	Masini (It.)	78,7	(77)
67.	Anžel (Jug.)	73,5	(72,5)
70.	Tanjšek (Jug.)	10,1	(73,5)
76.	Stella (It.)	53,3	(53)
77.	Jemc (Jug.)	43,2	(52)

EKIPNA LESTVICA
1. Norveška 333,7; 2. ZRN 310; 3. Avstrija 291,8; 4. Jugoslavija 288,1; 5. Švica 280,4; 6. Italija 278,9.

MLADINCI

1.	Hirner (Av.)	101,6	(76)
2.	Urbančič (Jug.)	89,7	(72)
3.	Zauner (Av.)	82,8	(68)
4.	Kavčič (Jug.)	79,9	(67,5)
5.	Wiegele (Av.)	79,3	(67,5)
6.	Schwarz (Av.)	78,5	(65)
7.	Peljhan (Jug.)	75,5	(65)
8.	Dolar (Jug.)	72,9	(64)
9.	Sambugaro (It.)	70,8	(63)
10.	Pirc (Jug.)	68,8	(63)

EKIPNA LESTVICA
1. Avstrija 263,7; 2. Jugoslavija A 228,3; 3. Jugoslavija B 199,6; 4. Italija 167,5.

Danilo Bizjak

SMUČANJE — *Na Nevejskem sedlu*

Tometova dobila slalom

Zmagala je z velikim naskokom pred Fasolijevo - Danes moški veleslalom

NEVEJSKO SEDLO — 21-letna Jugoslovanka Nuša Tome je osvojila včerajšnji slalom na mednarodnem smučarskem tekmovanju na Nevejskem sedlu. Ob svojem podvigu je lahko res rekla «veni, vidi, vici», saj je prišla le uro pred tekmovanjem iz Avstrije, kjer je nastopila na nekem drugem FIS tekmovanju, kljub temu pa je pustila drugouvrščeno Italijanko Fasolijevo za seboj za več kot tri sekunde, kar je res izreden naskok.

Tekmovanje se je odvijalo v hudem mrazu, saj so ob začetku prireditve namerili kar 18 stopinj pod ničlo, tako da je bil nastop huda preizkušnja za mlade tekmovalke. Proga je bila zelo zahtevna. V prvem spustu so imele tekmovalke 60 vrat, v drugem tri manj. Težavnost proge kaže tudi podatek, da je od 50 nastopajočih prišlo do cilja le 25 tekmovalk, čeprav je večina vozila dokaj previdno.

Mlada Ljubljančanka, ki je osvojila prvo mesto, je dala zelo laskavo oceno progi, za katero je menila, da bi lahko na njej priredili tudi tekmovanje za svetovni pokal.

Lestvica včerajšnjega slaloma je bila taka

1.	Tome (Jug.)	2'02"13
2.	Fasoli (It.)	2.05"59
3.	Ferraris (It.)	2'05"80
4.	Wurzer (It.)	2'05"81
5.	Nicolussi (It.)	2'07"16
6.	Magoni (It.)	2'07"63
7.	Agostini (It.)	2'08"64
8.	Schrott (It.)	2'09"10
9.	Klinar (Jug.) in Mainetti (It.)	2'09"27

Danes bodo začeli z nastopi moški. Italijanske barve bosta branili B in C reprezentanca. Svoj prihod so napovedali tudi Avstrijci. Na sporedu bo veleslalom.

STEFANINI

ODBOJKA — V PRVENSTVU C-2 LIGE

SLOVENSKI DERBI KONTOVEL - BREG

Tekma bo drevi na Kontovelu - Danes še vrsta izredno zanimivih srečanj

Nadaljevanje odbojkarskih prvenstev v letu 1982 bo izjemno zanimivo. Odigrali bodo sicer samo devet tekem, toda na sporedu bo nekaj zanimivih tekem, slovenskih in mestnih derbijev. Prav gotovo pa bodo tokrat prišli na svoj račun tudi gledalci ob pričakovanju, da bodo naše šesterke nadaljevale z dobro igro kot ob koncu preteklega leta.

ŽENSKA B LIGA

Drevi se bo v tej ligi pričel povratni del prvenstva. Zastopnice Sokola bodo imele razmeroma lahek nastop, saj je šesterka iz Vidma Nuove Ceramiche na zadnjem mestu lestvice in povrhu še brez točk. Ekipa Bora Intereurope pa bo gostila solidno Prato, ki je v prvem srečanju odpravila Tržačanke s prepričljivim 3:0. Domačinke morajo zmagati za vsako ceno, ker edino tako bi si zagotovile nastop v drugem delu prvenstva med boljšimi ekipami.

MOŠKA C-1 LIGA

V zanimivem mestnem derbiju se bosta spoprijela Solaris in Bor JIK Banka. Tržaški tekmec je namreč prvi na lestvici in je doslej izgubil samo eno tekmo. Borovci so prvo srečanje prepustili tekmecu po izredno izenačenem boju s 3:2. Tokrat pa ni igral Veljak.

ŽENSKA C-2 LIGA

V slovenskem derbiju se bosta na Proseku spoprijela Kontovel in Breg. Obe ekipi sta doslej po dvakrat zmagali in tolikokrat izgubili. Srečanje bo izredno izenačeno. Izreden boj se obeta tudi pri Banih med Slogo in AUSA Pav. Obe šesterki sta še nepremagani ter nesporna kandidata za kakovostni skok. Ta prvi obračun ni posebej pomemben, toda za Slogo prvi resen test, ki bo trenerju Drašiču pokazal pravo vrednost najbolj nevarnega tekmeca.

ŽENSKA D LIGA

Pri Banih se bosta v domačem derbiju srečala Sloga in Bor. Favoritinje so gostje, vsaj glede na dosedanje prvenstvene razplete, toda točk Tržačanke še nimajo v žepu. Vrsta Brega ima enkratno priložnost, da pospravi prvi dve točki, ker je S. Sergio najslabši nasprotnik v skupini.

MOŠKA D LIGA

Vrsta Juventine ima lepo priložnost, da nadaljuje zmagovito prvenstveno pot tudi v novem letu. Gostje iz Krmina imajo 4 točke, toda iz Štandreža ne bi smeli odnesti cele kože.

Vsaj na papirju bi morala imeti se lažje delo Olympia, ki bo gostovala pri Mobilcasi in ima skromni dve točki.

G. F.

Nebiolo obiskal De Oliveiro

CAMPINAS — Primo Nebiolo, predsednik mednarodne atletske zveze in FIDAL je v bolnišnici v Campinasu obiskal ponesrečenca svetovnega rekorderja v troskoku De Oliveiro.

KOŠARKA — DANES V TREVISU V PRVENSTVU C-1 LIGE

Jadranovci jurišajo na osvojitev novih točk

Jadranovci so zadnjič igrali lani, ko so pred domačim občinstvom premagali močno moštvo Autopiù iz Padove in se s tem uspehom povzpeli na drugo mesto razpredelnice. Po večdnevnem premoru bodo naši košarkarji, kot vsa ostala moštva, ki nastopajo v C-1 ligi, ponovno stopili na igrišče.

Naši bodo danes gostovali v Trevisu, kjer se bodo srečali s tamkajšnjim Vigorjem. Košarkarji iz Trevisa so se pred začetkom prvenstva uvrščali v ožji krog favoritov za prestop v drugo ligo. Vsa predvidevanja pa očitno niso držala, saj je moštvo iz Trevisa doslej izbojevalo le dve zmagi. Gre vsekakor za izkušeno ekipo, ki je že lani nastopala v tem prvenstvu.

Obrnili smo se na Roberta Daneva in Iva Starca ter ju vprašali, kaj mislita o današnji tekmi.

Danev: «Zmagali bomo, o tem ni dvoma. Čeprav se še nikoli prej nismo srečali z Vigorjem, vseeno sem prepričan, da bomo zmagali brez večjih težav, tudi glede na njihove dosedanje rezultate.»

Ivo je le malo bolj previden: «Vigor je sodil med favorite za prestop, doslej pa so košarkarji iz Trevisa odpovedali. Mislim, da bomo v Trevisu zmagali, če bomo igrali tako kot v prvem delu prvenstva. Jasno pa je, da se bodo domačini z vso silo borili za zmago, saj je zanje to nujno, zato da se rešijo iz kritične situacije, v kateri se nahajajo.»

PROMOCIJSKO PRVENSTVO NA TRŽAŠKEM

Bor — Grandi Motori Trst

Borovi člani so se v zadnji tekmi slabo izkazali, čeprav so bili močno okrnjeni. Grandi Motori je izkušeno moštvo, v katerem igrajo stari košarkarji, ki znajo odlično izkoristiti najmanjšo nasprotnikovo napako. «Plavi» so po zadnjih medlih nastopih zabredli na nižja mesta razpredelnice. Od njih je pričakovati, da bodo tokrat igrali značajno, saj je zanje zmaga nujna, zato da ne bodo ostali v skupini ekip, ki se borijo pred izpadom.

Polet — Barcolana

Openci bodo gostili košarkarje Barcolane, ki so prav tako kot GMT zelo izkušeno moštvo, ki razpolaga z dobrimi zunanjimi igralci in se odlikuje s točnim metom od daleč. Za naše fante bo težko streti odpor nasprotnikov. To bo odvisno tudi od postave, s katero bodo Openci stopili na igrišče.

Kontovel — Casa del Frigo

Mladi Kontovelci bodo igrali pred domačim občinstvom proti miljski Ederi, ki je doslej odpovedala. Naši fantje so v tem srečanju favoriti, paziti pa bodo morali na nekatere posameznike (Comici, Semenich), ki so glavni nosilci igre miljskega moštva.

SPORED 9. KOLA

SGT - Stella Azzurra; BOR - GMT (9. 1. ob 20.30 na stadionu «1. maj»); Z&S - Inter Milje; CUS - Scoglietto; POLET - Barcolana (10. 1. ob 11.00 na Općinah); KONTOVEL - Edera Milje (10. 1. ob 11.00 na Kontovelu); Don Bosco - Ferroviario.

Cancia

NA GORIŠKEM

Dom — Tradarc

Po dvajsetdnevnem premoru se bo na Goriškem nadaljevalo promocijsko prvenstvo. Domovci se doslej niso preveč izkazali, saj so v šestih tekmah slavili le v prvem kolu, tako da trenutno zasedajo predzadnje mesto na skupni lestvici. Danes bodo Bergočevi varovanci nastopili na domačem igrišču proti solidni ekipi Tradarc iz Ronk. Tale ekipa je bila v lanskem prvenstvu skupno z domovci na končnem petem mestu, letos pa se ni, vsaj doslej izkazala, saj ima na skupni lestvici le štiri točke, dve več od «belo-rdečih». Kljub temu pa so gostje v današnjem srečanju nedvomni favorit, saj so trenutno domovci v krizi.

Srečanje bo v telovadnici Kulturnega doma s pričetkom ob 18. uri.

M. Č.

DISCIPLINSKI UKREPI

Skansi izključen kar za pet mesecev

RIM — Bivši trener jugoslovanske reprezentance in trenutno trener Scavolinija iz Pesara Petar Skansi je izključen kar za pet mesecev.

Po tekmi, ki jo je Scavolini izgubil doma proti Berloniju (85:86), je Skansi po radijskem intervjuju hudo žalil enega od sodnikov in italijansko košarkarsko zvezo.

Skansi bo lahko zopet vodil moštvo iz Pesara s trenerske klopi 8. junija

AVTOMOBILIZEM

Že rekord na novem ferrariju

MARANELLO (Modena) — Kaže, da je novi ferrari 126 C2 že narejen za zelo uspešne nastope v letošnji formuli 1. Na tem avtomobilu je namreč včeraj Gilles Villeneuve dosegel rekord na dirkališču v Fioranu (1'07"10). Villeneuve je na 3 km dosegel poprečno hitrost 160,920 km na uro.

NAMIZNI TENIS

DANES IN JUTRI

Tri naša društva v raznih ligah

V goriški telovadnici Stracis se bo danes popoldne, ob 15. uri, pričel dvodnevni deželni namiznoteniški turnir, ki bo tretja kvalifikacijska preizkušnja za uvrstitev na državno prvenstvo. Najprej bo ekipni del tekmovanja za vse mladinske kategorije. Kras je prijavil dve ekipi dečkov in dve ekipi naraščajnikov. Bor bo nastopil z naraščajniškim moštvom, Dom pa z žensko mladinsko postavo.

Danes popoldne bodo odigrali tudi prvi del ženskega promocijskega prvenstva na katero sta se poleg Azzurre in Beliana prijavili še slovenski ekipi Dom in Kras. Vsa štiri moštva se bodo pomerila med seboj po Davisovem sistemu, naknadno pa bodo odigrali še povratni del.

B. S.

OBVESTILO

SPDT

obvešča smučarske tečajnike in izletnike, da je jutri, 10. t.m., odhod avtobusov točno ob 6.30 izpred sodne palače (Foro Ulpiano) oziroma točno ob 6. uri iz Boljunca.

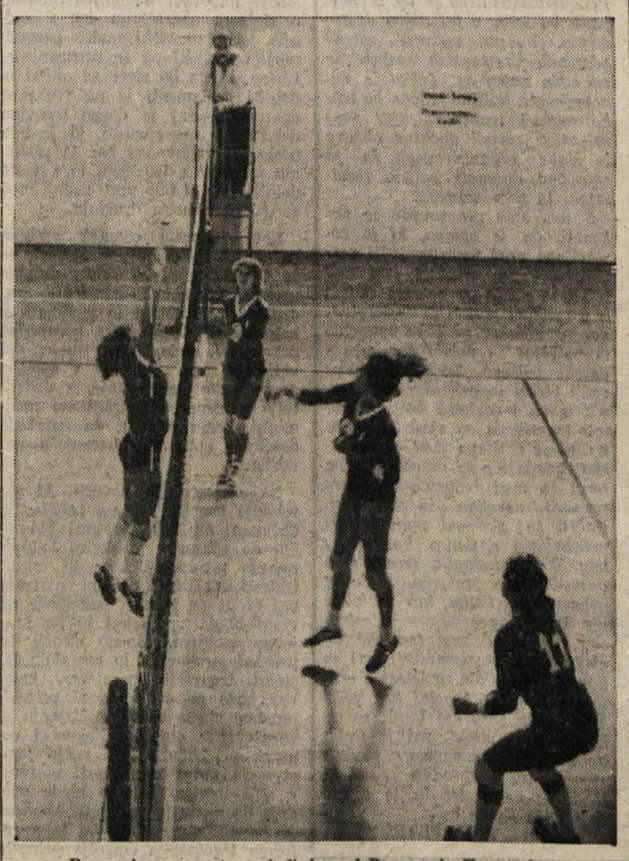

Posnetek s prvenstva mladink med Bregom in Kontovelom

ROKOMET

1. ITALIJANSKA LIGA

Zmaga Cividina poraz Sassona

V zaostalih tekmah 7. kola v prvi italijanski rokometni ligi je v Riminiju tržaški Cividin premagal domače moštvo Fabbrija s 26:18, medtem ko je Sasson izgubil v Magnagu proti ekipi Tacca z 28:35.

Na lestvici je Cividin prvi s 16 točkami, Sasson pa zadnji z dvema točkama.

BOB

Odpovedali tekmovanje v štirisedežnikih

CERVINIA — Ker nad področjem Cervinie že več dni neprestano sneži in zato niso mogli pripraviti proge za bob za svetovni pokal, so tekmovanje s štirisedežniki odpovedali.

Kar se tiče nastopa dvosedežnikov bo padla odločitev danes.

Totocalcio

Ascoli - Roma	X	2	
Cagliari - Avellino	1	X	
Catanzaro - Genoa	1		
Cesena - Como	1		
Inter - Bologna	1	X	
Napoli - Juventus	1	X	
Torino - Milan	1		
Udinese - Fiorentina	1	X	2
Catania - Verona	1		
Cremonese - Lazio	X		
Perugia - Sampdoria	1		
Jesi - Lanciano	1	X	2
Brindisi - Turris	1		

Uredništvo, uprava, oglasni oddelek
TRST, Ul. Montecchi 6, PP 559 Tel. (040) 79 46 72 (4 linije) TLX 460270
Podruznica Gorica, Drevored 24 maggio 1 Tel. (0481) 83382 (85723)
Naročnina
Mesečno 8.000 lir — celoletna 59.000
V SFRJ številka 6,00 din, ob nedeljah 6,00 din, za zasebnike mesečno 90,00, letno 900,00 din, za organizacije in podjetja mesečno 120,00, letno 1200,00.
Poštni tekoči račun za Italijo Založništvo tržaškega tiska, Trst 11-5374

PRIMORSKI DNEVNIK

Za SFRJ Žiro račun 50101-603-45361 «ADIT» DZS 61000 Ljubljana Gradišče 10/II. nad., telefon 223023
Oglasi Ob delavnikih: trgovski 1 modul (šir. 1 st., viš. 43 mm) 32.400 lir. Finančni 1.100, legalni 1.000, osmrtnice po formatu, sožalja 750 lir za mm višine v širini 1 stolpca. Mali oglasi 200 lir beseda. Ob praznikih: povišek 20%. IVA 15%. Oglasi iz dežele Furlanije-Julijske krajine se naročajo pri oglasnem oddelku ali upravi, iz vseh drugih dežel v Italiji pri SPI.
Stran 6 9. januarja 1982
Odgovorni urednik Gorazd Vesel
Izdaja in tiska ZTT Trst
Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

GOSPODARSKO PISMO IZ SLOVENIJE

Pogumno načrtovana gospodarska rast

Najrazličnejši ekonomski inštituti po vsem svetu že dalj časa napovedujejo, da se bo svetovno gospodarstvo izvleklo iz zdajšnje krize, toda gospodarska kriza ne odjenja. Zdaj napovedujejo, da je pričakovati izboljšanje vsaj v drugi polovici letošnjega leta, saj predvidevajo, da bo do takrat popustila glavna gospodarska zavora, ki da jo povzroča zdajšnja ameriška gospodarska politika. Toda kljub temu vlade vseh zahodnoevropskih držav (in tudi Japonske) ne napovedujejo bistvenega preobrata v gospodarskih tokovih in trdijo, da do živahnejše gospodarske aktivnosti še ne bo prišlo kmalu. Zato naj bi njihova gospodarstva letos naredila kvečjemu za odstotek več kot lani, toda ugodno bo že, če bo industrijska produkcija ostala na enaki ravni kot lani. Tudi v vzhodnoevropskih državah so zelo previdni pri napovedovanju gospodarke rasti in vse države po vrsti napovedujejo, da bo gospodarska rast letos nižja kot lani. V še mnogo hujših težavah so tako imenovane nerazvite države ali države v razvoju, kjer so se gospodarske težave najbolj zaostrile. Razvoj teh držav je namreč povsem odvisen od tuje finančne pomoči, te države pa zdaj niso sposobne najemati novih kreditov za pospeševanje gospodarskega razvoja, poleg tega pa so zdajšnji izdatki za nafto toliksni, da tiste gospodarske dejavnosti, ki so odvisne od velikega uvoza energije, ne uspevajo. Nafta se v zadnjem letu sicer ni podražila na svetovnem trgu, se pa je podražila za te države, kajti dolar, s katerim je treba plačevati to nafto, je dražji (v zadnjem letu dni se je vrednost dolarja dvignila občutno), gospodarstvo nerazvitih držav pa je premalo konkurenčno. Ta svetovna gospodarska kriza, ki jo sicer nekateri nočejo označiti tako, pač pa govorijo o recesiji ali stagnaciji, pa bo seveda odločilno vplivala tudi na jugoslovansko gospodarstvo.

V Jugoslaviji sicer dokaj pogumno napovedujejo gospodarski razvoj. Z gospodarskim načrtom za leto 1982 so namreč napovedali, da naj bi jugoslovansko gospodarstvo naredilo toliko, da bi se družbeni proizvod (nekakšen nacionalni dohodek) povečal za dva in pol odstotka. Povečanje družbenega proizvoda naj bi omogočila industrija tako, da bi letos naredila za 3,5 odstotka več kot lani in kmetijstvo, kjer naj bi naredili celo za 4 odstotke več kot lani.

Tak gospodarski načrt za prihodnje leto je sicer sprejet, toda spremljale so ga izjemno živahne razprave, v katerih je bilo pogosto slišati, da so tolikšne stopnje gospodarske rasti korak nazaj, da ne omogočajo pravega gospodarskega razvoja, pač pa stagnacijo gospodarstva in da ne bo mogoče doseči, če bo industrija naredila samo za 3,5 odstotka več, načrtovanega 8,5 odstotka večjega izvoza. Takšne razprave so na primer vplivale na slovenski gospodarski načrt, ki je po prvi inačici predvideval, da industrija letos ne bo mogla narediti nič več kot lani. Zdaj so načrt spremenili in spremenjenega je sprejela tudi republiška skupščina, toda v načrtu je predvideno, da naj bi slovenska industrija letos naredila vendarle za 2 odstotka več kot lani, kmetijstvo pa za tri in pol, kar je, kot je razvidno, manj kot pa predvidevajo za vso Jugoslavijo. Kljub takim očitkom, da se planerji ne upajo optimistično načrtovati in da zdaj sprejeti načrti ne zagotavljajo pravega gospodarskega razvoja, pač pa pomenijo nazadovanje, je povsem na dlani da bo jugoslovansko gospodarstvo z veliki težavami doseglo načrtovane stopnje rasti.

Najprej, tolikšne stopnje gospodarske rasti bo možno doseči samo, če se bo izvoz močno povečal, torej, če bo mogoče vse tisto, kar bo jugoslovansko gospodarstvo letos naredilo več kot lani, prodati v tujino. Delež jugoslovanskega gospodarstva v svetovni trgovini je sicer majhen (okoli odstotka) in za 8,5 odstotka povečan jugoslovanski izvoz za svetovno trgovino ne pomeni veliko. Lahko bi torej sklepali, da bo zaradi majhnega jugoslovanskega deleža v svetovni trgovini načrtovan prodor jugoslovanskega gospodarstva v tujino možen. Toda tujina se jasno zaveda vseh težav, s katerimi se ubada svetovno gospodarstvo, zato ni popustljiva pred nikomer, tudi pred takim ne, ki pomenijo v svetovni trgovini zelo malo. V svetovno trgovino lahko prodre samo tisti, ki je s svojimi izdelki konkurenčnejši.

Zelo pomembno je, da ima jugoslovansko gospodarstvo majhne zaloge uvoznih reprodukcijskih materialov in surovin, pa tudi energije, zlasti tekočih goriv, kar bo na obseg industrijske izdelave nedvomno močno vplivalo, kajti zaradi uvoznih omejitev ne bo mogoče nakupiti toliko tega blaga, da bi industrija lahko nemoteno delala. Še pomembneje je, da so razlike med cenami posameznih industrijskih dejavnosti velike (zlasti med cenami izdelkov, ki jih proizvaja industrija surovin in cenami, ki jih veljajo za predelovalno industrijo) in da se zaradi takšnih disproporcev močno povečuje tako imenovana stroškovna inflacija, zaradi katere se končni izdelki hitro drazijo. Tega se zaveda tudi državna gospodarska politika, ki je opazila, da ta zakonitost lahko v začetku letošnjega leta svet sproži močno rast inflacije, zaradi česar je cene zamrznila, dokler ne bo dogovorjena censka politika. Predvideva, da bo s politiko cen mogoče ublažiti ta nesorazmerja med cenami in s tem tudi inflacijo. Če to ne bo uspelo, lahko pride do ponovnega vzpona draginje, podobno kot lani, kar lahko zavre tako domače kot tuje povpraševanje po izdelkih.

Zaradi tega, ker ni mogoče dobivati dodatnih posojil za gospodarski razvoj, je morala Jugoslavija močno omejiti naložbe. Te so sicer še zdaj, če jih primerjamo z naložbeno dejavnostjo v industrijsko razvitih državah, na zelo visoki ravni, saj se za naložbe porabi še vedno več kot 30 odstotkov družbenega proizvoda. Toda kljub temu skoraj tretjina gradbenih podjetij napoveduje, da za letošnje leto nima dovolj dela. Manjša naložbena aktivnost vpliva tudi na vso ostalo industrijsko dejavnost, katere delo je odvisno od investicijske dejavnosti, kar opozarja, da je načrtovana industrijska rast sorazmerno pogumno zastavljena.

Na drugi strani je pričakovati, da bo kmetijstvo vendarle lahko naredilo precej več kot lani, saj je bila lanska letina zelo povprečna ali celo povprečno slaba. To je povzročilo precejšen skok cen prehrambenih izdelkov, ki so tako močno vplivale na splošno življenjsko raven, da je država skušala draginjo omiliti s kompenzacijami (v drobni prodaji so bilo glavni živilski izdelki cenejši kot v resnici), toda ko je zmanjkalo denarja za takšno umetno zadrževanje draginje, je kompenzacije ukinila, kar je prav zdaj povzročilo podražitev olja, mleka in piščančjega mesa. Letos naj bi večji pridelek nekoliko stabiliziral cene in vendarle pomembneje prispeval k povečanju družbenega proizvoda oziroma h gospodarski rasti.

Omeniti je treba še eno pomembno omejitev, s katero se bo srečevalo jugoslovansko gospodarstvo v tem letu in očitno tudi v prihodnjih letih. Gre za potrošnjo, ki je v Jugoslaviji, glede na to, koliko ustvarimo, že vrsto let prevelika. To dokazuje že dejstvo, da je Jugoslavija precej zadolžena. Dolgove bo seveda treba vračati in seveda tudi tako, da bo domača potrošnja zmanjšana. Zdaj je povpraševanje po izdelkih na splošno še vedno večje kot pa ponudba. Toda zaznati je že prve obrate. Ponekod je ponudba že precej večja kot pa povpraševanje. Najbolj tipičen primer tega zasuka je avtomobilska industrija, ki je nekdaj (še pred dvema letoma) avtomobile lahko razprodala za leto dni vnaprej, zdaj pa na domačem trgu ne uspe prodati vsega, kar naredi.

Podobnih neznank je še veliko. Popolnoma nejasno je na primer, kako bo letos s turistično dejavnostjo. Zimski turizem zaradi zdajšnjih vremenskih razmer že ne kaže najboljše. Težko je napovedovati, kakšne naloge bo lahko opravil transport, kjer vsaj železnica zaradi počasne obnove in slabe organiziranosti še ni sposobna dosegati boljših rezultatov. In tako naprej...

S tem smo pravzaprav že nakazali, da je naloga, ki je postavljena pred jugoslovansko gospodarstvo za letošnje leto zelo težka in da jo bo mogoče doseči le z velikimi napori gospodarstva, vendar nikakor ne brez natančno premišljene in dolgoročne gospodarske politike. Za 3,5 odstotka večji obseg industrijske proizvodnje in za 4 odstotke boljši rezultati kmetijstva so sicer za državo, ki se prišteva med gospodarsko razvijajoče se države (ne pa torej že med industrijsko dobro razvite), nekoliko skromni cilji. Načrti so skromni tudi, če jih primerjamo s tistim, kar je po letu 1956 Jugoslavija dosegala v gospodarskem razvoju. Toda v primerjavi s tistim, kar za letošnje leto, napovedujejo industrijsko razvite države (od nič do enoodstotno gospodarsko rast) in kar naj bi veljalo za letošnjo svetovno trgovino (komaj kaj večji obseg trgovanja kot lani), so cilji vendarle visoki, saj je treba upoštevati, da svetovno gospodarstvo še ni prebrodilo krize, ki traja že nekaj let in je očitno tudi letos še ne bo.

JOŽE PETROVČIČ

PERTINI ODLIKOVAL ZASLUŽNO PEDAGOŠKO DELAVKO

V Portorožu se je začel seminar o italijanski kulturi in jeziku

Z usmerjenim izobraževanjem ustvariti pogoje za resnično dvojezičnost na narodnostno mešanem področju

PORTOROŽ — «Prijateljsko sodelovanje med Jugoslavijo in Italijo se kaže v številnih oblikah medsebojnega sodelovanja in se ne izraža samo z uresničevanjem meddržavnih dogovorov, ampak še posebej v množici neposrednih stikov, zlasti v obmejnih območjih, tako da z vso pravico govorimo o eni najbolj odprtih mej v Evropi. Pri tem imata pomembno vlogo tudi italijanska narodnost v Jugoslaviji in slovenska v Italiji,» je poudaril Dušan Šinigoj, podpredsednik republiškega izvršnega sveta na današnjem svečanem začetku tradicionalnega 21. seminarja italijanskega jezika in kulture v portorožkem avditoriju, ki ga organizira koprska enota republiškega zavoda za šolstvo.

Slovesnega začetka seminarja se je udeležilo več sto pripadnikov italijanske narodnosti, učenci in dijaki šol z italijanskim učnim jezikom, njihovi učitelji in profesorji, družbenopolitični predstavniki iz Slovenije, Hrvaške in Italije.

«Zavedamo se», je dejal Dušan Šinigoj, «da je medsebojno sporazumevanje in sožitje v veliki meri odvisno od večinskega naroda. Od letošnjega šoiskega leta dalje, ko smo uvedli nove programe v usmerjenem izobraževanju, se bo vsak otrok, ki se vzgaja na narodnostno mešanem območju, že od vrtca dalje seznanjal z obema jezikoma. Prepričani smo, da bomo s tem ustvarili pogoje za resnično dvojezičnost na narodnostno mešanem območju in s tem tudi pogoje za enakopraven razvoj slovenskega naroda in italijanske narodnosti v tem delu sveta.»

Vse te spremembe v šolstvu in zahtevne ter odgovorne naloge, ki čakajo pedagoške delavce, terjajo tudi ustrezno strokovno izobraževanje. Prav seminar, ki se je včeraj začel v Portorožu in seminar za učitelje italijanskega jezika v slovenskih šolah, ki ga bodo letos organizirali v Italiji, pa sta pomemben delež strokovnega izobraževanja pedagoških delavcev s tega narodnostno mešanega območja.

V včerajšnjem uvodnem delu seminarja italijanskega jezika in kulture je italijanski generalni konzul v Kopru dr. Ludovico Tassoni Estense di Castelvecchio v imenu predsednika republike Sandra Pertinija izročil zlato medaljo za posebne zasluge Zdenki Sužanj, dolgoletni pedagoški delavki z Reke, ki je v 35 letih dela veliko prispevala k razvoju šolstva v italijanskem jeziku s poučevanjem, svojim političnim delom, s pisanjem italijanskih šolskih učbenikov in urejanjem lista «Scuola nostra».

Za tem sta profesor Bruno Maier in filmski kritik dr. Lorenzo Codelli predstavila častnega gosta — italijanskega pisatelja in znanega režiserja Pasquala Festa Campanila. Prikazali pa so tudi njegov film «Il ladrone» - Razbojnik.

Seminar bodo nadaljevali v ponedeljek, ko bo najprej plenarna seja na temo italijanska leksikografija, ki jo bo predstavil prof. Carlo Alberto Mastrelli z univerze iz Firenc. V torek bo profesor Antonio Accaputo z neapeljske univerze predaval o lingvistični vzgoji na srednjih šolah, sledila bo okrogla miza o učnih programih v srednjih šolah (vodil bo prof. Narcisio Simonetti iz Cosenze). Prof. Guido Petter s padovske univerze bo obravnaval psihopedagogiko odraščajočih, prof. Franz Cristini s tržaške univerze bo znanstveno spregovoril o genetiki in sodobnih vedah. Zadnjega dne seminarja pa bo o obrambi pred stresom s sprostitvenimi tehnikami govoril prof. Luigi Peresson s tržaške univerze. V sredo zvečer bo italijanska skupnost iz Rovinja predstavila svojo folklorno skupino.

BORIS ŠULIGOJ

VIDEM — Karabinjerji in policisti so včeraj nadaljevali preiskavo o dveh ropih v dveh zlatarnah v Maianu in Buii, ki so ju neznanci izvedli predsinočnjim v roku desetih minut. Iz obeh zlatarn so roparji odnesli za 100 milijonov lir vrednosti.

SNEŽNI METEŽI V VELIKI BRITANIJI

Po nekajdnevnih nalivih so v Veliki Britaniji pričakovali, da bo le posijalo sicer medlo zimsko sonce. Vendar njihova pričakovanja se niso uresničila, saj je južni del otoka zajel nov val slabega vremena, ki je povezan z dotokom mrzlega zraku. Predsinočnjim je namreč začelo močno snežiti in predvsem v južnem delu Velike Britanije je debela snežna odeja, na nekaterih območjih presega celo dva metra, povzročila hude težave cestarjem. Snežni meteži so pretrgali električne daljnovode in popolnoma izolirali štiri mesteca. Poročila o nadaljnjem poslabšanju vremenskih razmer prihajajo tudi iz Zahodne Nemčije in Francije (Telefoto AP)

VLADA NAPOVEDALA VRSTO NACIONALIZACIJ

BELA MANJŠINA V ZIMBABVEJU POD NOVIM PRITISKOM MUGABEJA

Letos bodo prvič po 1969 popisali prebivalstvo

(Dopisnik Dela za Primorski dnevnik)

NAIROBI — Potem ko je zimbabvejski premier Robert Mugabe v svojem novoletnem govoru zagrozil, da bo oborožene sile in policijo očistil «subverzivnih elementov», ki niso lojalni njegovi vladi, so oblasti aretirale tri bele pripadnike državne varnostne službe. Kot je povedal minister za varnost Munangagwa, jih dolžijo nezakonitega posedovanja vojaškega orožja. Sam Mugabe je ta čas v Londonu, na zasebnem obisku, med katerim pa bo imel pogovore tudi z zunanjim ministrom, lordom Carringtonom.

Za zdaj pa še ni znano, ali so trije zaprti policijski častniki v kakšni zvezi z bombnim atentatom na sedežu Mugabejeve stranke ZANU-PF sredi decembra v Salisburyju, ko je bilo ubitih sedem, ranjenih pa kakih 120 ljudi. Premier Mugabe je za ta atentat direktno obtožil resistični režim v Pretorii oziroma njegove agente v Zimbabveju ter napovedal, da bo prišlo v njegovi politiki nacionalne pomiritve do spremembe in da se morajo tisti belci, ki se nočejo sprijazniti z novonastalimi razmerami, odseliti ali pa podvreči strogi prevzgoji.

Premier Mugabe je tudi omenil, da niso vsi pripadniki vojske in policije lojalni njegovi vladi, zato da namerava izvesti med njimi natančno čistko. Minuli oktober so aretirali stotnika zimbabvejske vojske Gerickeja pod obtožbo, da je vohunil za režim v Pretorii, vendar pa je skupaj z detektivom varnostne službe, prav tako belcem, ki mu je pomagal iz ječe, zbežal v Južno Afriko. V celoti je ta čas v zaporu deset belcev, obtoženih, da so vohunili za Južno Afriko in nameravali strmoglaviti Mugabejevo vlado. Med njimi je tudi en beli poslanec, član Smithove republikanske fronte.

Poluradni zimbabvejski dnevnik «Herald» je pred dnevi pozval ljudi, naj prijavijo slehernega pripadnika vojske in policije ali državnega uradnika, ki ga sumijo, da ni lojalen vladi. Dnevnik je pri tem opozoril proti «vsesplošnemu lovu na čarovnice», ki bi lahko še zaostril rasno napetost v deželi, med 180.000 pripadniki bele manjšine in 40-krat številčnejšo črno večino.

Kljub vsemu pa je mogoče reči, da se je novo leto v Zimbabveju v mnogočem začelo v znamenju zaostrenega odnosa vlade do pripadnikov bele manjšine, ki je 22 mesecev po razglasitvi neodvisnosti v bistu ohranila v rokah vajeti gospodarske oblasti. Zato je premier Mugabe že napovedal delno nacionalizacijo tako v industrijskem kot v kmetijskem sektorju. Za Zimbabve bo to novo leto postalo leto novega gospodarskega plana, ki naj bi prispeval k postopnemu utrjevanju socializma v deželi, pa tudi leto prvega popisa prebivalstva, odkar ga je Smith nazadnje izvedel leta 1969. Ljudsko štetje bodo organizirali konec avgusta, veljalo pa bo sedem do 8 milijonov dolarjev.

Vrhu tega pa se je to leto začelo tudi v znamenju novega stavkovnega vala, po tistem lansko jesen, ki je zajel učitelje in zdravstvene delavce širom po deželi. Tokrat so z novim letom sprožili divjo stavko kurjači zimbabvejskih železnic, z zahtevo po višjih plačah.

V stavki je sodelovalo nad 300 železničarjev, ki so praktično ohromili ves železniški promet v deželi pa tudi železniške zveze s sosednjimi državami afriškega Juga. Kot je ocenila vlada, je ta stavka povzročila za kakih 20 milijonov dolarjev škode, prizadeto pa je bilo tudi gospodarstvo drugih dežel, kot Bocvane, Zambije, Mozambika in Zaira, ki imajo transportne povezave z Zimbabvejem.

TIT DOBRŠEK

AVELLINO — V okviru preiskave o drznem ropu treh mladeničev, ki so predvčerajšnjim popoldne vdrli v slačilnice igrišča nogometnega kluba iz Avellina in odnesli igralcem vse, kar so imeli vrednega pri sebi, so karabinjerji včeraj zaslišali vse igralce. Preiskavo so razširili tudi na območje Neaplja, posebno pozornost pa posvečajo skupinam navijačev oropane ekipe.

ZARADI NASPROTOVANJA POLJSKEMU VOJAŠKEMU REŽIMU

«Rude Pravo» napada vodstvo KP Italije

KPI je za partijsko glasilo češkoslovaških komunistov prestopila v tabor sovražnikov socializma

PRAGA — Glasilo KP ČSSR «Rude Pravo» je včeraj obtožilo vodstvo italijanske partije, da se je ob poljskih dogodkih postavilo na stran sovražnikov mednarodnega komunističnega gibanja in držav «realnega socializma».

«V oceni poljskih dogajanj, komentira «Rude Pravo», je vodstvo KPI s pomočjo evrokomunizma prestopilo v tabor sovražnikov našega skupnega boja, v tabor tistih sil, ki hocejo za vsako ceno izrabiti poljska dogajanja za napade proti SZ, državam realnega socializma, mednarodnemu komunističnemu gibanju in marksizmu - leninizmu. Tako stališče, dodaja «Rude Pravo», je enskrbelo vodstvu KPI hvalnice številnih meščanskih politikov in skupka voditeljev socialdemokratskih, oportunističnih in reformističnih gibanj, ki so prisotna na zahodnem političnem prizorišču, vključno s časopisi skrajnoreakcionarnega pecata».

V svoji oceni poljske krize je vodstvo KPI «v celoti prezrlo dejavnost protirevolucionarnih sil» in ni bilo zmožno izvesti «objektivne analize poljskih dogajanj». «Kdor si je od vedno želel, da bi KPI zgubila vpliv v italijanskem političnem življenju, zaključuje glasilo češkoslovaških komunistov, danes odkrito napoveduje skorajšnje spopade v italijanski partiji».

Včerajšnji komentar praškega «Rude Pravo» je precej podoben napadom izpred dveh tednov, ko so partijski voditelji ČSSR osebno napadli tajnika KPI Berlinguerja zaradi njegovih izjav o Poljski. Do sedaj pa m dalo glasilo češkoslovaške partije niti povzetka dokumenta KPI o poljskih dogajanjih. Za nameček je «Rude Pravo» včeraj posvetilo precej prostora članku, ki ga je Armando Cossutta objavil v «Unità» in s katerim je izrazil svoje nasprotovanje stališčem, ki jih je italijanska partija sprejela glede poljskih dogajanj.

NA VČERAJŠNJI SEJI VLADE

Sprejet zakonski osnutek o ureditvi trgovske mreže

Strožje nadzorstvo in večja jamstva za kupce ter upanje na pocenitev živil

RIM — Je zares upati, da se bodo cene blaga najširše potrošnje, zlasti živil, v bližnji prihodnosti pocenile in to celo za 3,7 odstotka? Tako namreč zagotavlja minister za industrijo in trgovino Marcora po včerajšnji seji vlade, ki je odobrila njegov zakonski načrt o preureditvi razdeljevalne mreže. Ministrove napovedi so, spričo izkušenj o stalnem naraščanju cen v zadnjih letih, morebiti malce preoptimistične, zlasti pa še preuranjene. Ukrep, ki ga bo sicer še moral odobriti parlament, je pa vsekakor dobrodošel, saj je doslej trgovina delovala v neurejenosti, ki je bila posledica veljavnosti kar 11 različnih zakonov s 160 členi in z vrsto določb, kar ni bilo prav zadnji med vzroki naraščanja draginje.

Novi zakonski osnutek vsebuje pa vsega 35 členov, o katerih so že izrekli pozitivno oceno deželne uprave, strokovna združenja, zadružne organizacije in sindikati, s katerimi se je Marcora predhodno posvetoval. Izhodiščni smoter je vključitev tudi trgovine v splošno gospodarsko načrtovanje, z dodelitvijo pristojnosti ustreznemu medministrskemu odboru, da narekuje deželnim upravam obvezujoča navodila.

Najpomembnejše novosti, ki jih vsebuje osnutek, so pa pooblastilo občinam, naj odločijo vsaj 12-urne dnevne «pasove», v okviru katerih morejo posamezni trgovski obrati izbirati «elastično» delovni čas (skupaj 44 ur na teden), pač glede na vrsto blaga v prodaji in na krajevne razmere. Mnogo strožji bo pregled strokovnih in moralnih lastnosti trgovskih operaterjev, katerim bodo po drugi strani priznali posebne olajšave pri razširjanju in združevanju obratov. Zakonski osnutek predvideva tudi večja jamstva za potrošnike, zlasti v zvezi z objavljanjem cen in glede prodaje na domu in po pošti. Minister je izrazil mnenje, da bo taka reforma trgovskega omrežja prinesla samo pri živilih skupen prihranek 4.700 milijard lir v prihodnjem trileti, oziroma omenjeno 3,7-odstotno pocenitev najobičajnejših živil.

Na isti seji je ministrski svet odobril tudi zakonski osnutek o poenostavljenem postopku za dodeljevanje nizkoobrestnih posojil in pooblastilo glede novih norm za državno vodilno osebje ter imenoval podravnatelja državne banke Sarcinellija za novega generalnega direktorja zakladnega ministrstva.

Nacistična propaganda

Zahodnonemška policija je pred dnevi odkrila v zahodnem Berlinu več skrivališč neonacističnih skupin in zaplenila večjo količino orožja in propagandnega materiala. Po končani akciji je včeraj material predstavila javnosti (Telefoto AP)

PO TRDITVAH ANONIMNEGA TELEFONISTA ETA

Ugrabljenega Iglesiasa naj bi separatisti ubili

Pozivu sicer nihče ne verjame

LIZBONA — Zdravnika Julia Iglesiasa naj bi ubili: ugrabitev očeta znanega španskega popevkarja in njegovo usmrtitev pa naj bi izvedlo vojaško krilo ETA. Neznanec, ki je izjavil, da govori v imenu baskovskega separatističnega gibanja, je namreč včeraj zjutraj telefoniral neki portugalski radijski postaji in napovedal, da so Iglesiasa ubili, ker «njegovi svojci niso hoteli odšteti 150 milijonov peset odkupnine».

Vest o domnevnem umoru Iglesiasa je odjeknila po vsej Španiji, vendar pa so njegovi najbližji sorodniki takoj izjavili, da ne verjamejo anonimnemu telefonistu. Še nekaj ur pred skrivnostnim pozivom portugalskemu radiju je Iglesiasova žena odločno zanikala vest, ki jo je objavil neki španski dnevnik, po kateri, naj bi se ugrabitelji povezali z zdravnikovim sinom, ki se nahaja v svoji ameriški residenci v Floridi. Julio, je izjavila gospa Iglesias, prejema le na stotine pisem in brzojavk svojih pristašev in oboževalk.

Tudi v baskovskih krogih so odločno zanikali, da je ugrabitev izvedla ETA. Ugotavljajo namreč, da si separatistično gibanje lasti odgovornost za svoja dejanja vselej preko točno določenih baskovskih virov javnega obveščanja in da je nesmiselno, da bi vest o Iglesiasovem umoru sporočili prav portugalskemu radiu. Tudi ni jasno, zakaj naj bi ETA počakala celih deset dni (Iglesiasa so ugrabili 30. decembra) pred razglasitvijo ugrabitve. Ko so na primer Baski ugrabili industrijca Joseja Lipperheideja so prve pogoje za njegovo izpustitev sporočili že po 24 urah. Vrhu tega ugotavljajo tudi, da je zahteva o 150 milijonih peset odkupnine (skoraj dve milijardi lir) dokaj skromna, saj so na primer ob ugrabitvi industrijca Luisa Sunere zahtevali kar 500 milijonov peset oziroma več kot šest milijard lir odkupnine.

THERNAL (Kalifornija) — V južni Kaliforniji se je predvčerajšnjim iztiril vlak, ki je med drugim prevažal tudi radioaktivni material. Krajevna policija je sporočila, da radioaktivne snovi niso okužile območja. V omenjeni železniški nesreči so štiri osebe izgubile življenje.

Šest milijard lir zapuščine za rimske bolnišnice

RIM — Znani rimski odvetnik Cesare Tumedei, ki je umrl aprila leta 1980, je v svoji oporoki zapustil za šest milijard lir vrednosti rimskim bolnišnicam. To bogastvo, sestavljeno predvsem iz nepremičnin, bo po njegovih željah upravljala Vsedržavna akademija znanosti, ki naj bi poskrbela s temi sredstvi predvsem za razvoj raziskav bolezni ožilja in ledvic.

Tumedei je eno od svojih najlepših vil poklonil tudi državi, da v njej uredi stanovanje za ministrskega predsednika.

Neuspešno iskanje srečnega dobitnika pol milijarde lir

PORDENON — V Cordenonsu se je tudi včeraj neuspešno nadaljevalo iskanje srečnega dobitnika najvišje nagrade letošnje novoletne loterije. Sirijo se govorice, da je pol milijarde lir vredno srečko kupila neka preprosta gospodinja. Iz Cordenonsa naj bi bil tudi eden od dobitnikov tolažilne nagrade 20 milijonov lir. Srečko naj bi kupil v Bologni.

ZLATARNA - URARNA
«Svizzera»
di A. Sorace
SEIKO
DOXA
Philip Watch
TRST
UL. S. SPIRIDIONE 12
Tel. 60-252

VETROEDILE S. n. c.
Lastnika Bratos in Brozic
STEKLA — KRISTALI — IZOLACIJSKA STEKLA — OGLEDALA — KOTNE LETVE — LESENE OBLOGE IN GREDI
Drev. D'Annunzio 24
Telefon: (040) 79.35.00
TRST